

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คมสันต์ วงษ์ชาติ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มีนาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ คมสันต์ วงษ์ชาติ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 8 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยูร อิ่มสวาสดี กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายโกศล คาราพิสุทธิ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีราชา ดร.อุษา นาคทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี และ ดร.บัญชา ปลื้มอารมณ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย ชลบุรี ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้

คุณค่าและคุณประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการศึกษาวิจัย จนได้รับความสำเร็จ ในการศึกษาด้วยความมุ่งหมายทุกประการ

คมสันต์ วงษ์ชาติ

56990088: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คมสันต์ วงษ์ชาติ: คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
(THE CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY
TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS CHONBURI PROVINCE UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุเมธ งามกนก,
กศ.ด. 98 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .41-.81 โดยมีค่าความเชื่อมั่น .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

56990088: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL ADMINISTRATORS/ SECONDARY SCHOOLS/ SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18

KHOMSAN WONGCHALEE: THE CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS CHONBURI PROVINCE UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18.

ADVISOR: SUMET NGAMKANOK, Ed.D. 98 P. 2018.

The purposes of this study were to investigate and to compare the characteristics of professional administrators as perceived by teachers in secondary schools Chonburi province under the Secondary Educational Service Area Office 18, as classified by gender, educational qualifications, and teaching experience. The sample included teachers in secondary schools Chonburi province under the Secondary Educational Service Area Office 18. Based on Krejcie and Morgan Sample Size Table (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608), the sample, derived by means of stratified random sampling, using school size as a criterion, consisted of 317 teachers. A 5-level rating scale questionnaire with the discrimination power between .41-.81 and the reliability at .95 was an instrument for data collection. The statistics used in the analysis was Mean, Standard Deviation, *t*-test, and One-way ANOVA.

The finding revealed as follows:

1. The characteristics of professional administrators as perceived by teachers in secondary schools Chonburi province under the Secondary Educational Service Area Office 18, both as a whole and in each particular aspect, was found at a high level.
2. On the comparison of the characteristics of professional administrators as perceived by teachers in secondary schools Chonburi province under the Secondary Educational Service Area Office 18, classified by gender, both as a whole and in each particular aspect, there were statistically significant differences, except in the aspect of moral, ethics and academic in which no statistically significant difference was found.
3. On the comparison of the characteristics of professional administrators as perceived by teachers in secondary schools Chonburi province under the Secondary Educational Service Area Office 18, classified by educational qualifications and teaching experience, both as a whole and in each particular aspect, no statistically significant differences were found.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในจังหวัดชลบุรี	10
มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	12
แนวคิด ทฤษฎี คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	14
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผล	67
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก	85
ภาคผนวก ข	89
ภาคผนวก ค	96
ประวัติย่อของผู้วิจัย	98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ.....	45
2	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	50
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน	51
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ ตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านคุณธรรมจริยธรรม	52
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดระบบ.....	53
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านวิชาการ	54
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการ.....	56
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสังคมและชุมชน	57
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ.....	60
11	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็น ครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	61
12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกวุฒิการศึกษา.....	62
13	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็น ครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	63
14	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน.....	64
15	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็น ครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน	65
16	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18.....	97

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษามาก การปฏิรูปการศึกษา ตามทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 10-12) เพื่อให้คนไทยได้เรียนตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยกำหนดจุดเน้นของการปฏิรูป 3 เรื่อง คือ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ 2) โอกาสทางการศึกษาเปิดโอกาสให้คนไทยเข้าถึง การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 3) การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม

ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันนี้จำเป็นต้องใช้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ ต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านให้สามารถบริหารจัดการโรงเรียนท่ามกลางกระแสที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเวเบอร์ (Weber, 1989) ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งของผู้บริหารโรงเรียนเป็นคุณลักษณะสำคัญของโรงเรียน ที่จะประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้จึงเน้นความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารทุกระดับ ต้องมีวิสัยทัศน์ มองเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพในการศึกษาและพร้อมที่จะเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของการบริหารจัดการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะการจัดการ กระบวนการเรียนรู้การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต ผู้บริหารมืออาชีพนั้นจะต้องทำให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม กำกับดูแล สนับสนุน ส่งเสริม พร้อมกับมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) ในมาตรา 40 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 10) กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมทุกอย่าง ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณภาพในการเรียนอย่างมีคุณภาพแก่ผู้เรียน ผู้ที่เป็นกลไกสำคัญ ในการดำเนินการและรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวทุกอย่างของงานก็คือ ผู้บริหาร ซึ่งต้อง เป็นผู้ที่มีพร้อมทั้งความรู้ ด้านทักษะความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับความเป็นมืออาชีพ

ในปัจจุบันพบว่า สถานศึกษามีปัญหาหลายด้าน ได้แก่ ปัญหาการไม่แบ่งปันความรู้ เช่น การส่งข้าราชการไปสัมมนา หรือฝึกอบรม แต่หลังจากที่กลับมาแล้ว เก็บความรู้เอาไว้คนเดียว หรืออาจจะรายงานให้หัวหน้าทราบเท่านั้น แต่ข้าราชการหรือบุคลากรอื่นอีกหลายคนในสถานศึกษา ที่ไม่ได้ไปฝึกอบรมหรือสัมมนาจะไม่รู้เลยว่าคนที่ไปฝึกอบรมได้อะไรกลับมา ปัญหาการจัดเก็บ

ความรู้ เช่น ไปสัมมนาหรืออบรมกลับมา ไม่มีการเก็บบันทึกรายงาน หรือสิ่งที่น่าสนใจที่ได้จากการอบรม หรือสัมมนาในครั้งนั้น ไว้เป็นฐานข้อมูล ในอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ ถ้าหากสถานศึกษาไม่มีความชัดเจนในเรื่องนี้ ก็จะทำให้การลงทุนในการส่งบุคลากรไปฝึกอบรมหรือสัมมนา อาจเป็นการลงทุนที่สูญเปล่า นอกจากนี้การเก็บความรู้ของสถานศึกษา ซึ่งมีการเก็บความรู้ไว้หลากหลายแห่ง หลากรูปแบบมีทั้งที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และไม่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ กระจายกระจัดกระจาย ในยามที่ต้องการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจแบบเร่งด่วนจะทำได้ไม่ได้เพราะต้องใช้เวลารวบรวมข้อมูลนาน ทำให้เสียผลประโยชน์ต่อสถานศึกษา ปัญหาที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น ไม่นำความรู้ภายนอกมาปรับใช้ จึงทำให้สถานศึกษาไม่สามารถปรับเปลี่ยนตัวเองให้ทันตามสถานการณ์โลก และตามคู่แข่งไม่ทัน ปัญหาที่เกิดจากความรู้ในสถานศึกษาและความรู้นอกสถานศึกษาที่นำมาใช้ไม่เชื่อมโยงกับงานและไม่สอดคล้องกับบริบทในการปฏิบัติงาน (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2548, หน้า 25)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันยังประสบวิกฤตด้านการศึกษาหลายประการ เช่น วิกฤตด้านโอกาสและการเข้ารับการศึกษา ด้านความเสมอภาคในสิทธิทางการศึกษา ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ด้านการขาดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ ด้านคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 51 โรงเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์โดยรวมแต่ละรายวิชาค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นักเรียนมีผลสอบวิชาภาษาต่างประเทศ ได้ร้อยละ 23.12 วิชาคณิตศาสตร์ ได้ร้อยละ 21.72 วิชาวิทยาศาสตร์ ได้ร้อยละ 32.67 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ร้อยละ 36.81 และวิชาศิลปะศึกษา ได้ร้อยละ 34.90 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2557, หน้า 23-27)

จากปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนค่อนข้างต่ำ เนื่องมาจากปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้ ขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทางหลักการและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนำไปสู่การบรรลุผลตามการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของธีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 84) ได้สรุปลักษณะเด่นในการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้คือเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยให้

ทุกองค์กรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน เน้นการบริหาร การเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ เน้นคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ต้องมีการตรวจสอบและประเมินตามมาตรฐาน ใช้การกระจายอำนาจ ในการบริหารภาระหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถหรือ ศักยภาพในการปฏิบัติของผู้บริหารการศึกษามืออาชีพเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและ การจัดการศึกษาตามแนวทางและหลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งผู้บริหารที่จะเป็นผู้บริหารมืออาชีพควรมีคุณลักษณะ 6 ด้าน คือ การเป็นผู้นำที่มี คุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้าน การบริหารจัดการ การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญต่อการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จึงศึกษาค้นคว้าเรื่องคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะ ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพมากน้อยเพียงใดและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อเขตพื้นที่ การศึกษาอื่น ๆ ในการวิเคราะห์วางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะความเป็น ผู้บริหารมืออาชีพ และปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

คำถามในการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับใด

2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จำแนกตามเพศ แตกต่างกันหรือไม่

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันหรือไม่

4. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

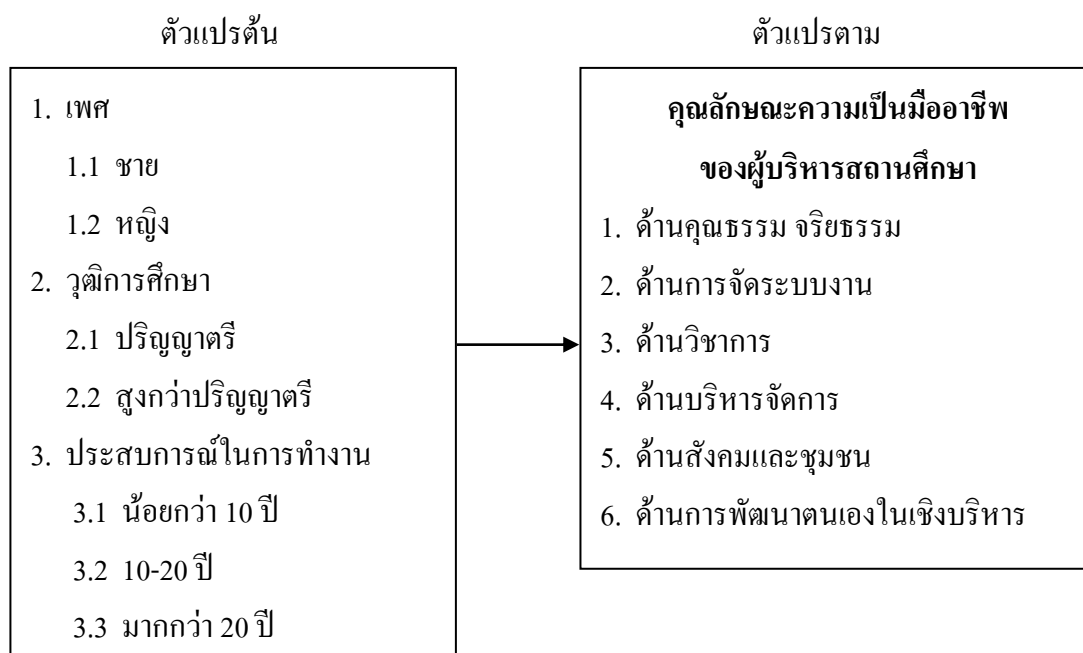
1. ครูที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยต้องการศึกษาลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จากแนวคิดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (2548, หน้า 35-36) โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดระบบงาน ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านสังคม และชุมชน และด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี และครูได้ทราบและตระหนักถึงความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์วางแผน การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหาร โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขอบเขตของการวิจัยเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใน 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดระบบงาน ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านสังคมและชุมชน และด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (2548, หน้า 35-36)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 1,782 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางเจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามเพศ

3. ตัวแปร การศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็นเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ซึ่งใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 3.2.2 ด้านการจัดระบบงาน
- 3.2.3 ด้านวิชาการ
- 3.2.4 ด้านบริหารจัดการ
- 3.2.5 ด้านสังคมและชุมชน
- 3.2.6 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษามอบหมายงานด้านการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. ครู หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

3. คุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะและสภาพการณ์ที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานทั้งระบบของสถานศึกษา จนบังเกิดประสิทธิผลสูงสุดทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความเป็นผู้ประพฤติดี มีธรรมประจำใจ ใช้หลักธรรมในการบริหาร มีความยุติธรรม มีเหตุผลและวางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ด้านการจัดระบบงาน หมายถึง สิ่งที่เป็นผู้แสดงว่าเป็นผู้พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดระบบเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษา และการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

3.3 ด้านวิชาการ หมายถึง สิ่งที่แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.4 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง สิ่งที่แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารเสมอ

3.5 ด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อชุมชนและสังคม และมีการบริหารงานในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง

4. เพศ หมายถึง เพศของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ ชายและหญิง

5. วุฒิการศึกษา หมายถึง ผู้ระดับการศึกษาสูงสุดของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษاپริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ของกลุ่มตัวอย่าง

6. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 แบ่งเป็น

6.1 น้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูน้อยกว่า 10 ปี

6.2 10-20 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู 10-20 ปี

6.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา
ระดับภูมิภาค ที่เรียกว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีหน้าที่กำกับดูแล
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรีและระยอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใน 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดระบบงาน ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านสังคมและชุมชน และด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาและจัดลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในจังหวัดชลบุรี
2. มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
 - 2.1 มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของครูสภา
 - 2.2 เกณฑ์ในการวัดผู้บริหารมืออาชีพ
3. แนวคิด ทฤษฎี คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ
 - 3.1 ความหมายของผู้บริหาร
 - 3.2 ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพ
 - 3.3 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารมืออาชีพ
 - 3.4 ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ
 - 3.5 ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ
 - 3.6 แนวคิดของคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในจังหวัดชลบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ และคณะทำงานด้านการการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำของเขตพื้นที่การศึกษา ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและให้บริการทางการศึกษาที่มีมาตรฐานอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

พันธกิจ

1. เร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล
2. เสริมสร้างโอกาสและทางเลือกการศึกษาแก่นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่มให้ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สามารถประกันคุณภาพการศึกษาแก่ผู้เรียน
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อน

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรีเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีได้แก่อำเภอเมืองชลบุรี บ้านบึง หนองใหญ่ พนัสนิคม พานทอง บ่อทองเกาะจันทร์ สัตหีบ บางละมุง ศรีราชา และเกาะสีชังเปิดสอนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งสิ้น 31 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 47,956 คน (ข้อมูล 10 มิถุนายน พ.ศ. 2558) ข้าราชการครู 1,782 คน เป็นชาย 480 คน เป็นหญิง 1,302 คน ซึ่งข้าราชการครูส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ครูและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลในชุมชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2557)

มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา

คุรุสภา (2540 อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ, 2547, หน้า 35) ได้ออกประกาศเกณฑ์มาตรฐานการบริหารการศึกษาของคุรุสภา 12 เกณฑ์ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติตามได้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ
6. ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำ และสร้าง ผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

มาตรฐานการบริหารและมาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, หน้า 1-14) ได้กำหนดมาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษา 5 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษามี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและระบบการ
2. บริหารงานอย่างเป็นระบบ
3. สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์
4. สถานศึกษามีการบริหาร โดยหลักการมีส่วนร่วม
5. สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนร่วมพัฒนา การศึกษามี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
2. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตรอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผลเรียน
2. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง
3. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิด สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ
4. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่บูรณาการเชื่อมโยงสาระความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ ในห้องเรียนกับความจริงในชีวิต รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับ ผู้อื่น
5. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม
6. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา
7. สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
8. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการมี 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและวิสัยทัศน์
2. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหาร
3. ผู้บริหารมีความสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ
4. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการทำงานและเป็นแบบอย่างที่ดี
5. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย
6. สถานศึกษามีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

โดยสรุปแล้ว มาตรฐานการบริหารและมาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนร่วมพัฒนา มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ และผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

แนวคิด ทฤษฎี คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

ความหมายของผู้บริหาร

คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มี 2 ความหมาย คือ ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

คำว่า ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งในองค์กรธุรกิจมักเรียกบุคคลนี้ว่า ผู้จัดการ (Manager) แต่ในองค์กรของรัฐมักเรียกว่า ผู้บริหาร (Administrator) (Massie & Douglas, 1981 อ้างถึงใน อนุชา กอนพ่วง, 2550, หน้า 23) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความว่าของคำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายถึง บุคลากรวิชาชีพ

ที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและของเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 4)

นอกจากนี้ได้อีกนักวิชาการให้ความหมายของบริหารไว้หลายท่าน ดังนี้

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543, หน้า 72) กล่าวว่า บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมาย

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารไว้ว่า หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในองค์การธุรกิจเรียกว่า ผู้จัดการ (Manager) ในองค์การของรัฐเรียกว่า ผู้บริหาร (Administrator)

พิสมัย โภชัยคำ (2548, หน้า 22) ได้สรุปความหมายผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้สามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ที่คิดว่าเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นำความสำเร็จตามเป้าหมายสู่องค์กร

ประสิทธิ์ จุฬิกากอน (2549, หน้า 14) ให้ความหมาย ผู้บริหารไว้ว่า หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการในการดำเนินการให้กลุ่มหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ หากพิจารณาความหมายผู้บริหารสถานศึกษาตามมุมมองของนักวิชาการทางการบริหารคำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายถึง ผู้นำ ผู้บริหารโอกาส ผู้นำองค์กร ผู้นำทางวัฒนธรรม ผู้นำทางการเรียนการสอน ผู้ตรวจการและสถาปนิก (Speck, 1999 อ้างถึงใน อนุชา กอนพ่วง, 2550, หน้า 23)

โดยสรุปแล้ว ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมาย ให้เป็นผู้ดำเนินการในการให้กลุ่มหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ที่คิดว่าเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นำความสำเร็จตามเป้าหมายสู่องค์กร

ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ได้มีหลาย ๆ ท่าน ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพไว้ดังนี้

หวน พิณรุพันธ์ (2548, หน้า 15-17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ถ้าแยกคำว่า นักบริหารมืออาชีพ ออกเป็น “นักบริหาร” คำหนึ่ง กับ “มืออาชีพ” คำหนึ่ง จะได้ความหมายของคำทั้งสองโดยเริ่มจากความหมายของนักบริหาร ดังนี้

1. นักบริหาร คือ ผู้ที่ดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการในหน่วยงานหรือองค์กร จำเป็นต้องมี “นักบริหาร” หรือบางแห่งเรียกว่า “ผู้บริหาร”

2. นักบริหาร คือ คนที่ทำงานร่วมกับคนอื่น ความสำเร็จของเราอยู่ที่การทำงานร่วมกับคนอื่น หรือเราเป็น Input การบริหารเป็น Process ความสำเร็จ Output ของการบริหาร ต้องผ่านการกระทำของบุคคลอื่น จึงต้องมีเพื่อนร่วมงาน ส่วนความหมายของ “มืออาชีพ” มีความหมายดังนี้

1. มืออาชีพ หมายถึง ผู้ที่มีความชำนาญทางด้านนั้น ๆ เป็นอย่างมากจนกระทั่งสามารถนำเอาความรู้ความชำนาญ ที่มีอยู่นั้นไปประกอบวิชาชีพได้อย่างดี และถึงแม้ว่าไม่ได้นำเอาความรู้ความชำนาญ และความสามารถไปใช้ประกอบอาชีพ

2. มืออาชีพ (Professional) เป็นคำที่เราไปยืมมาจากวงการกีฬา ในวงการกีฬา มีอยู่ 2 คำ คือ มืออาชีพและมือสมัครเล่น ซึ่งแยกความแตกต่างได้อย่างชัดเจน หากเมื่อไหร่เป็นมืออาชีพ แปลว่าคนนั้นต้องดำรงชีวิตด้วยกีฬาประเภทนั้น เช่น ฟุตบอลอาชีพ ในมืออาชีพนั้นมีเงื่อนไขมากมายที่ต้องปฏิบัติตาม

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2546, หน้า 126) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่สามารถพิสูจน์ตัวเองได้ว่าเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ มีความชำนาญงาน และมีประสิทธิภาพ

สุบรรณ พงษ์จันโอ (2546, หน้า 22) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่เป็นสัตบุรุษ นำเอาหลักธรรมสัปปริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการบริหารตนเอง บริหารทีมงาน บริหารงานให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ เวลาที่วางไว้ บริหารชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเราด้วยความยึดมั่นในธรรม ไม่ประมาท มีสัมมาทิฐิ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ดีขึ้น

กิตติภัช กนกธาดาสกุล (2546, หน้า 61) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะเฉพาะตัวและคุณลักษณะทางวิชาชีพ เหมาะสมบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มีผลลัพธ์ของงานเป็นที่ยอมรับและความเคารพจากเพื่อนร่วมวิชาชีพและประชาชน

วิชญ์ ชัยสุพรรณ (2549, หน้า 17) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่พร้อมจะนำพาองค์กร หน่วยงาน ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงาน ที่วางเอาไว้สามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปในชุมชนและสังคม

ศรีภูมิ สุขหมั่น (2552, หน้า 32) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้ที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารที่มีประสิทธิภาพด้วยผลงานที่เกิดขึ้น เป็นเป้าหมาย แต่ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาและปัจจัยอื่น ๆ น้อย และมีประสิทธิผลตามความต้องการ และเกิดความพอใจ

ดริคเกอร์ (Drucker, 2002, p. 8) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ บุคคล ที่ถามว่า อะไรคือปัจจัยที่จะทำงานสำเร็จลุล่วง มีความสามารถและสร้างความแตกต่างให้ออกมาได้ เป้าหมายและภารกิจขององค์กร การสร้างผลงานและผลรับ

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2003, p. 144) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ลักษณะความสามารถเฉพาะที่เกิดจากการฝึกอบรมในระยะที่ยาวนานเป็นไปตามบรรทัดฐานที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์โดยการคำนึงถึงส่วนรวม องค์กรวมของหน่วยงานรวมถึงการให้บริการที่เป็นส่วนระบบกลุ่มมีการตัดสินใจด้วยตนเอง การควบคุมตนเองซึ่งเป็นความรู้ตามมาตรฐานและการยอมรับเพื่อนร่วมงาน

ไซมอน (Simon, 2003, p. 24) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารมืออาชีพ หรือที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า “มือโปร” มีคุณสมบัติหลัก ๆ คือ มีการศึกษาคดี มีประสบการณ์กว้างจากงานหลายด้าน และมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด โดยกระทำอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนเป็นระเบียบและมีแบบแผน คุณสมบัติดังกล่าวนี้ จะได้มาก็โดยการฝึกฝน เรียนรู้ และพัฒนาอย่างเป็นระบบ และใช้เวลายาวนานทีเดียว และที่สำคัญ คือ จะต้องมีการผ่านประสบการณ์จากการปฏิบัติมากพอสมควรด้วย

เทเลอร์ (Taylor, 2005, p. 164) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะเฉพาะตัว และคุณลักษณะทางวิชาชีพเหมาะสม บริหารงานโดยใช้ทรัพยากรที่มีผลลัพท์ของงานเป็นที่ยอมรับและความเคารพจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ และประชาชน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีการใช้หลักวิชามาประยุกต์กับความสามารถประกอบกับประสบการณ์ชีวิต และคุณธรรมจริยธรรม มีการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารมืออาชีพ

มานิดา อินทรีย์มีศักดิ์ (2543, หน้า 52-53) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. พิจารณาและอนุมัติให้มีการจัดกิจกรรมอย่างรอบคอบ กิจกรรมนักเรียนที่จะจัดต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหาร โรงเรียนอย่างเป็นทางการ
2. จัดเตรียมบุคลากร ที่ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน โดยจัดให้มีการศึกษาฝึกอบรมหรือดูงาน
3. คัดเลือกครู ที่ปรึกษากิจกรรม โดยพิจารณาจากผู้มีความรู้ความสามารถ มีความสนใจในงานนั้น ๆ

4. ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านงบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

5. นิเทศ ติดตาม กำกับและประเมินผลกิจกรรมเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ
พัชราภรณ์ สงวนกล้าจิตร (2544, หน้า 62-72) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้

1. บทบาทนักคิด คือ ผู้ริเริ่ม ผู้แสวงหาข้อมูล ผู้วางแผน ผู้ตัดสินใจ ผู้แก้ปัญหาและผู้ประเมินผล

2. บทบาทนักปฏิบัติ คือ ผู้นำ สร้างผู้นำ เป็นอย่างดี ผู้เพิ่มพลัง ผู้สนับสนุนผู้ประสานงาน ผู้ประนีประนอม และผู้รับผิดชอบ

ถวิล อรัญเวศ (2544, หน้า 15-19) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของนักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา ไว้ดังนี้

1. ผู้ตัดสินใจ นักบริหารมืออาชีพต้องมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการเป็นคนสุขุมรอบคอบ มีเหตุผลในการตัดสินใจ

2. ผู้ไวต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพจะต้องไวต่อข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ

3. ผู้เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อวิสัยทัศน์ได้เป็นอย่างดี

4. ผู้ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ ผลงานนักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

5. ผู้ประสานสืบทิศ นักบริหารมืออาชีพจะต้องสามารถประสานกับหน่วยงานและบุคคลได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและขจัดปัดเป่าปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงานได้

6. เป็นผู้คิดสร้างสรรค์ วิธีการทำงานใหม่ นักบริหารมืออาชีพจะต้องยึดหลักการหาวิธีทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

7. ผู้จูงใจเพื่อนร่วมงาน นักบริหารมืออาชีพจะต้องสามารถโน้มน้าวเพื่อนร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานและรับผิดชอบต่องานสูง

8. ผู้ทนทานต่อปัญหาอุปสรรค นักบริหารมืออาชีพต้องอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรคพร้อมที่จะเผชิญต่อปัญหาและสยบปัญหาอย่างสันติสุข

9. ผู้รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์ นักบริหารมืออาชีพต้องยืดหยุ่นทางสายกลางในการดำเนินงาน

10. ผู้บริหารงานแบบมีส่วนร่วม นักบริหารมืออาชีพจะต้องให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้น

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2550, หน้า 101-104) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งหน้าที่ของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. ในด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรเป็นผู้กำหนด เป้าหมาย วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายโดยระลึกเสมอว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน สนับสนุนบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จะต้องทำให้บุคลากรทางการศึกษายอมรับเป้าหมายไปในแนวทางเดียวกัน ค้นหาวิธีที่เหมาะสมที่จะทำให้เป้าหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์ ประสานความร่วมมือและก่อให้เกิดความสามัคคีในระหว่างบุคลากรทางการศึกษาด้วยกัน

2. ในด้านการวางแผน ผู้บริหารควรออกแบบรูปแบบเพื่อการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยผ่านทางทางเลือกแนวทางที่ดีที่สุด ออกแบบรูปแบบ เพื่อการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า กำหนดผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน ทำความกระจ่างในสิ่งที่ต้องการให้สัมฤทธิ์ผล วางแผนสำหรับผลสัมฤทธิ์และปรับปรุงระบบค่านิยมของสังคม ทำงานให้ยืดหยุ่น ทำแผนให้สมบูรณ์ ทบทวนแผนอย่างสม่ำเสมอ ปรับแผนให้เข้ากับแผนของประเทศ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ทำแผนให้เป็นจริง และปฏิบัติได้ ใช้บริการผู้เชี่ยวชาญทำให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้าใจแผน

3. ในด้านการจัดองค์กรผู้บริหารควรวางโครงสร้างการจัดองค์กรให้มีความสัมพันธ์กัน กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ส่งเสริมพฤติกรรมกลุ่มที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา สร้างความมั่นใจ และความปลอดภัยให้กับกลุ่ม สร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ โดยกระบวนการแบบประชาธิปไตย เคารพและไว้วางใจบุคลากร

4. ในด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรแนะนำบุคลากรในการทำงาน ดำเนินกิจกรรมโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นที่ตั้งประสานงานและควบคุมทิศทาง การทำงานให้ได้ผลมากโดยลงทุนน้อยที่สุด เคารพความรู้ บุคลิกภาพ และเกียรติของบุคลากรทุกคน ทำให้บุคลากรมีความรักและความพึงพอใจในตนเอง สร้างพลังสามัคคี ประสานงานระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ประสานหลักสูตร วิธีการสอน กฎระเบียบ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ใช้อำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจทำ กิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากร ทำให้บุคลากรรับผิดชอบต่องาน แก้ไขปัญหาอย่างมีขั้นตอน เข้าใจความรู้สึกและการตัดสินใจของบุคลากร หลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเป็นของตนเองเพียงผู้เดียว

5. ในด้านการประเมินผล ผู้บริหารควรประเมินผลโดยเทียบมาตรฐาน และค่านิยมที่กำหนด ค้นหาจุดอ่อนและจุดแข็งเพื่อใช้ในการแก้ไขบุคลากร ประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ประเมินเจตคติของประชาชน ประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงงานและปรับปรุงตนเอง

โคัท (Coats, 2002, pp. 151-152) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. ฐานะผู้บริหาร ผู้บริหารการศึกษาต้องแสดงความเป็นผู้นำ โดยมีพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งพฤติกรรมมุ่งงาน และพฤติกรรมมุ่งคน
2. ฐานะผู้นำทางวิชาการ ต้องพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการปฏิบัติการ
3. ฐานะผู้นำกลุ่ม เป็นผู้นำในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีบทบาทในการสร้างกลุ่มและทำให้กลุ่มคงอยู่ต่อไป สร้างความกลมเกลียวสมานฉันท์ในกลุ่ม ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษา

กอร์ดัน (Gorton, 2003, pp. 100-101) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 6 ประการ คือ

1. ฐานะเป็นผู้บริหาร
2. ฐานะเป็นผู้บริหารการสอนและด้านวิชาการ
3. ฐานะเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย
4. ฐานะผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์
5. ฐานะผู้ประเมินผล
6. ฐานะผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง

สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974, pp. 42-45) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารมี 17 ประการ คือ

1. ผู้กำหนดทิศทาง การปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะช่วยให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นจำเป็นต้องมีความสามารถในการชี้แจงทำความเข้าใจ เขียนวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความสามารถในการเขียนแผนงานและโครงการ และการบริหารงาน และวัตถุประสงค์ผลงาน
2. ผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ บทบาทนี้จำเป็นต้องมีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร มีทักษะทำงานเป็นทีม
3. นักวางแผน จะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น
4. ผู้ตัดสินใจ บทบาทนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีต่าง ๆ ของการตัดสินใจ และมีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการไม่ให้เกิดความขัดแย้ง
5. ผู้จัดองค์กร ผู้บริหารจำเป็นต้องออกแบบงานและกำหนดโครงสร้างขององค์กรขึ้นใหม่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจพลวัตรขององค์กรและพฤติกรรมขององค์กรด้วย

6. ผู้เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงมาสู่สถาบันเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพของสถาบัน รู้ว่าจะเปลี่ยนอะไร และควรเปลี่ยนในสถานการณ์ใด และทิศทางใด

7. ผู้ประสานงาน ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร รู้จักวิถีพิเศษงานที่พึงปรารถนา เข้าใจระบบการรายงานที่ดี สามารถประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. ผู้สื่อสาร ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารทั้งด้วยการพูดและการเขียน รู้จักใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการสื่อสาร และมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน

9. ผู้แก้ไขความขัดแย้ง เนื่องจากความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถ หลีกเลียงได้ ผู้บริหารต้องเข้าใจสาเหตุของความขัดแย้ง จะต้องมีความสามารถในการต่อรอง โกล่เกลี่ย จัดการกับความขัดแย้งและแก้ปัญหาความขัดแย้งได้

10. ผู้แก้ปัญหาเนื่องจากปัญหาทั้งหลายไม่ลงเอยด้วยความขัดแย้ง ปัญหาจึงมีความหมายกว้างขวางกว่าความขัดแย้ง ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหา แก้ปัญหาเป็น

11. ผู้จัดระบบ ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เข้าใจในการนำทฤษฎีทางการบริหารไปใช้ประโยชน์

12. เป็นผู้บริหารการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจในระบบการเรียนรู้อุทิศและพัฒนาศักยภาพของมนุษย์เข้าใจทฤษฎีการสร้างและพัฒนาหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

13. ผู้บริหารบุคคล ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการเป็นผู้นำ การเจรจาต่อรอง การประเมินผลงานและการปฏิบัติงานของบุคคล

14. ผู้บริหารทรัพยากร ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการเงินและงบประมาณ มีความสามารถในการบริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษา ตลอดจนการแสวงหาการสนับสนุนจากภายนอก

15. ผู้ประเมินผล ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการประเมินความต้องการ การประเมินระบบ วิธีการทำเป็นสถิติ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

16. นักประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการสร้างภาพพจน์ที่ดี รู้จักพลวัตของกลุ่ม รู้จักและเข้าใจเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ

17. ประชานในพิธีการเป็นบทบาทที่จำเป็นยิ่งของผู้บริหาร ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ความสามารถในบทบาทต่าง ๆ ที่กล่าวมาเพื่อแสดงบทบาทนี้

จากแนวคิดของนักวิชาการศึกษาพอสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรมีคือ เป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติ จัดระบบงานและมอบหมายงาน

ให้บุคลากรตรงกับความรู้ความสามารถ มีการนิเทศงาน ตัดสินใจแก้ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร สร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลภายในและภายนอก เป็นตัวแทนหน่วยงาน ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และพัฒนาระบบการทำงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

พัชรภรณ์ สวงนกล้าจิตร (2544, หน้า 75) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารหรือคุณงามความดีประจำตัวของผู้บริหารในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

สุวิทย์ หิรัญกานนท์ (2546, หน้า 106) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง ศักยภาพทางความรู้ หรือทักษะที่จะช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้สำเร็จ

ปิยพจน์ ตูลาชม (2549, หน้า 13) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานของนักบริหาร การศึกษามืออาชีพ อันเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม

คุณวุฒิ คนฉลาด (2550, หน้า 39-41) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ได้แก่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน บุคลิกน่าเชื่อถือ มีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ รู้จักตนเอง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มุ่งองค์ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการบริหาร และสามารถอดทน ยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974, p. 51) ได้ศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำจากแหล่งคุณลักษณะของผู้บริหารเป็นสิ่งที่ผู้บริหารมีมาแต่กำเนิดส่วนหนึ่ง และเกิดจากการเรียนรู้อีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ ความรู้ทั่วไป แรงจูงใจ ลักษณะนิสัย ภาพพจน์ที่มองเห็นบทบาททางสังคม ตลอดจนความชำนาญเฉพาะ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ

เพลเลกริโน และฟานฮาแกน (Pellegrino, & Varnhagan, 1985, p. 15) กล่าวว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ คือ การทำงานด้วยความรู้ความสามารถ ความตั้งใจและทำงานให้เกิดผลงานที่ดีที่สุด

พอร์เตอร์ (Porter, 2009, p. 31) กล่าวว่า คุณลักษณะมืออาชีพ หมายถึง การมีความรู้อย่างแท้จริงในเรื่องที่ทำ รู้หลักวิชา รู้เหตุ รู้ผล ที่ไปที่มาของเรื่องที่ทำอย่างรอบด้าน และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ได้เหมาะสม จนกลายเป็นความเชี่ยวชาญพิเศษที่คนทั่วไปไม่มี

จากแนวคิดของนักวิชาการศึกษาพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ศักยภาพทางความรู้ ความสามารถ ความดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน บุคลิกน่าเชื่อถือ มีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ รู้จักตนเองและพัฒนา

ตนเองอยู่เสมอ และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม จนกลายเป็นความเชี่ยวชาญพิเศษให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้สำเร็จ

ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

ธีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 63) กล่าวว่า ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารควรมีลักษณะความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหมายถึง สามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานทางการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถ มีทักษะการบริหารดีเยี่ยม มีการประเมินการทำงาน อย่างครบวงจร มีประสบการณ์ด้านการบริหารเป็นอย่างดีและความตั้งใจจริงในการบริหารงาน โรงเรียนด้วยความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของตนสามารถปฏิบัติงานในรูปแบบของการตัดสินใจอย่างมีส่วนร่วมและบริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, หน้า 2-3) ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารมี 3 ประการ คือ ต้องเป็นผู้มีภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน ซึ่งมีหมายความว่า

1. ภูมิรู้ ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความรู้ทางวิชาการบริหารศาสตร์เข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหาร มีทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน รวมทั้งมีความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเทคนิควิธีด้านการประสานงาน การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
2. ภูมิธรรม ผู้บริหารการศึกษาที่ดีย่อมมีภูมิธรรมในการบริหารมีความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนา โดยเฉพาะต้อง รู้จักการใช้หลักธรรมทางศาสนาเพื่อการบริหารงาน เช่น หลักธรรมทางศาสนา อาทิ พรหมวิหาร 4 สัมปยุตธรรม 7 สังคหวัตถุ 4 สิทธิบาท 4 เป็นต้น
3. ภูมิฐาน หมายถึง บุคลิกลักษณะที่เหมาะสม ในการเป็นผู้บริหาร ทั้งด้านการพูดจา การแต่งกาย บุคลิกภาพส่วนบุคคล

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2546, หน้า 26-37) ได้ศึกษาความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในยุคโลกาภิวัตน์ สรุปได้ดังนี้

1. ความมีวิสัยทัศน์ คนที่มีวิสัยทัศน์ คือ คนที่มีแผนงานสำหรับอนาคตสามารถเชื่อมโยง ทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติได้ มองแผนงานไปข้างหน้า และมองย้อนกลับสู่อดีตด้วย ยิ่งรู้อดีต รู้ความผิดพลาดมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้เข้าทิศทางสู่อนาคตมากเท่านั้น
2. ความสามารถในการนำวิสัยทัศน์ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล ผู้บริหารมืออาชีพใช้ทักษะหลัก คือ ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางค่านกรอบแนวคิด ทักษะการนำเสนอความคิดและแสดงตนเป็นแบบอย่าง ในการสร้างการยอมรับในวิสัยทัศน์และ ค่านิยม การวางตำแหน่งขององค์กร การเรียนรู้ การสื่อสารเพื่อนำเอาวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ

3. ความมีสุขภาพที่สมบูรณ์ ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ เพื่อต่อสู้กับภาระงานที่หนัก ถ้าหากผู้บริหารมีปัญหาสุขภาพจะเป็นด้านร่างกายหรือจิตใจก็ตาม ก็คงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ดี

โคัท (Coats, 2002, p. 147) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษา ในยุคการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษาย่อมต้องตระหนักถึงคุณลักษณะ ความรู้ และความสามารถของผู้บริหาร ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการทางสังคมได้สะท้อนให้เห็น ในด้านกฎหมาย ดังนั้นความเป็นมืออาชีพจึงเป็นสิ่งที่มีความหมายและจำเป็นที่ผู้บริหารต้องมี เป็นอันดับแรก

เซลสนิค และเบนนิส (Zalesnick & Bennis, 2002, p. 55) กล่าวว่า ความสำคัญของ คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ทักษะและความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่นักบริหารการศึกษามืออาชีพต้องพึงมีและพัฒนาตนเอง ไปสู่องค์ประกอบเหล่านี้ให้ได้

เดวิส (Davis, 2004, p. 251) กล่าวว่า ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหาร เน้นว่า ในการพิจารณาประสิทธิภาพของหน่วยงานใดว่ามีความเจริญก้าวหน้ามีประสิทธิภาพในการดำเนิน สูงเพียงใด การพิจารณามักจะพุ่งเป้าไปที่ผู้บริหารเป็นอันดับแรก ส่วนสมรรถภาพ และคุณภาพ ของผู้ร่วมงานนั้นมีความสำคัญเป็นอันดับสองรองลงมา ทั้งนี้เพราะตำแหน่งผู้บริหารเป็นตำแหน่ง ที่ต้องจัดให้มีการดำเนินงานทั้งหมดในองค์กรนั้น ๆ

จากแนวคิดของนักวิชาการศึกษาพอสรุปได้ว่า ความสำคัญของคุณลักษณะของ ผู้บริหารมืออาชีพนั้นจะต้องประกอบด้วยหลากหลายความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะ ความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีสุขภาพที่สมบูรณ์ มีประสบการณ์ในการบริหาร เพื่อการบริหารงานภายใน องค์กรให้ประสบผลสำเร็จ

แนวคิดของคุณลักษณะลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ได้มีหลาย ๆ ท่าน ที่ได้กำหนดคุณลักษณะของ ผู้บริหารมืออาชีพในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2546, หน้า 127-136) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่จำเป็นของ ผู้บริหารมืออาชีพว่าควรประกอบด้วย

1. เป็นนักบุกเบิก (Pioneer) ผู้บริหารมืออาชีพควรมีจิตใจที่ชอบค้นหาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น เช่น ใช้เทคนิคการบริหารงานรูปแบบใหม่ เปิดตลาดใหม่ ผลิตสินค้าใหม่ หรือบริหารรูปแบบใหม่ ๆ ทั้งนี้บริหารจะต้องถือว่าการบุกเบิกทำสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้

คือ ความท้าทายที่น่าค้นหาคำตอบเพื่อพิสูจน์แนวคิดว่าสามารถกระทำได้หรือไม่ โดยผู้บริหารจะต้องทุ่มเทความสามารถเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ

2. มีวิสัยทัศน์ (Vision) ในการบริหารงาน ผู้บริหารมีอาชีพต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทิศทางการทำงานขององค์กรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยน โดยต้องยอมรับความเป็นจริงและปรับตัวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้มากขึ้น

3. มีความทันสมัย (Modern) โดยการก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ และต้องก้าวทันคู่แข่ง โดยเฉพะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อจะได้เพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

4. มีการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ผู้บริหารมีอาชีพควรคำนึงถึงผลประโยชน์ระยะยาวขององค์กร โดยการให้ความสำคัญแก่การวิจัยและพัฒนา เพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการทำงานให้แก่องค์กร ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการพัฒนาเป็นหัวใจขององค์กรเป็นภารกิจสำคัญ ซึ่งผู้บริหารต้องกระทำอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา

5. เป็นนักสู้ (Determined fighter) เพราะ โลกในยุคไร้พรมแดน แม้จะมีการพึ่งพาอาศัยกัน แต่ก็มีการแข่งขันต่อสู้ในเชิงเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย ทำให้ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องมีความพร้อมที่จะแข่งขันกับนานาประเทศในระดับโลกทุกรูปแบบ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น ก็พร้อมจะเผชิญกับความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อองค์กรทั้งในมุมบวกและมุมลบ โดยผู้บริหารจะต้องสามารถปรับตัวและแก้ไขสถานการณ์ที่เลวร้ายให้กลายเป็นดี

6. เป็นนักประสาน (Coordination) ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องสามารถประสานทุกฝ่ายเข้าหากันเพื่อจะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีบทบาทร่วมกับภาครัฐในการประสานประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน เพื่อจะได้ขจัดปัญหาและอุปสรรคที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาโดยรวม

7. มีจรรยาบรรณและจริยธรรม (Ethics) ผู้บริหารมีอาชีพควรมีความรับผิดชอบในวิชาชีพและจริยธรรมและคุณธรรมสำหรับเป็นกรอบแนวคิด ในทางปฏิบัติผู้บริหารควรประพฤติและปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เพื่อสร้างศรัทธาโดยการยึดมั่นในธรรมะ ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ ไม่ละทิ้งอุดมการณ์โดยหวังผลประโยชน์อันมิควรได้ สังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

วีระ ประเสริฐศิลป์ (2546, หน้า 25) ได้สรุปคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามแนวคิดของโรเจอร์เบิร์คแมน ว่านักบริหารมืออาชีพ ควรมีลักษณะดังนี้

1. มีพลังเหลือล้น เป็นคนที่มีไฟแรง แคล่วคล่อง ว่องไวกระตือรือร้น ไม่ยอมอยู่เฉย
2. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง ไม่เบื่อหน่ายท้อแท้ต่อการทำงาน หรือปัญหาต่าง ๆ
3. แบ่งงานให้คนอื่นทำ ถือว่าสำเร็จในการบริหารองค์การ อยู่ที่ความร่วมมือของบุคลากรทุกคนในองค์กร จึงต้องรู้จักเลือกใช้คนให้ทำงานตามความรู้ความสามารถและศักยภาพของคนมาใช้ประโยชน์มากที่สุด
4. รู้ใจเพื่อนร่วมงานจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกัน ช่วยให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และความรักใคร่กลมเกลียวในหมู่คณะ
5. ต้องการแข่งขันท้าทาย ทำให้เกิดความอยากทำงานมากขึ้น เป็นคนชอบทำงานแบบหนักเอาเบาสู้ ไม่ท้อถอยโดยไม่เลือกกว่าเป็นงานยากหรือง่าย
6. ชอบอิสระเป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องมีใครมาออกคำสั่ง หรือคอยควบคุม เป็นคนที่มีความรับผิดชอบในงานที่ทำ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จเป้าหมาย
7. ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีเหตุผล มองการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องปกติ ยอมรับแนวคิดใหม่ ไม่หลงตัวเอง
8. รู้จักสร้างโอกาส ไม่ปล่อยให้ตามดวงหรือพรหมลิขิต รู้จักสร้างชื่อเสียงและเครดิตให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่น ๆ ไม่สร้างความสำเร็จโดยเหยียบบ่าคนอื่น
9. มีแรงจูงใจ มุ่งความสำเร็จของงานเพื่อความภาคภูมิใจ มากกว่ามุ่งหวังลาภยศ ตำแหน่ง เงินทอง
10. รู้อะไรล่วงหน้า มีความสามารถในการคาดการณ์ต่าง ๆ ล่วงหน้าได้แม่นยำพอสมควร เพราะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของงานเป็นอย่างดี
11. บรรารถนอยากทำงาน เป็นคนรักงาน อยากทำงานให้ประสบผลสำเร็จ เห็นว่างานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข

รุ่ง แก้วแดง (2547, หน้า 1-2) กล่าวว่าคำว่า “ผู้บริหารมืออาชีพ” เป็นคำที่ค่อนข้างใหม่สำหรับวงการศึกษาก็ง่าจะเริ่มเป็นที่กล่าวถึงมากขึ้นก็เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงยังไม่มีใครให้คำจำกัดความที่ชัดเจนว่า ผู้บริหารมืออาชีพทางการศึกษามีลักษณะอย่างไร โดยในหมวด 7 ได้กำหนดไว้ว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามที่กฎหมายกำหนด ได้เปรียบเทียบคำว่า “มืออาชีพ” จากการศึกษา ซึ่งแบ่ง ผู้เล่นออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) นักกีฬาสสมัครเล่น (Amateur) เป็นคนกลุ่มใหญ่เป็นพวกเล่น กีฬาเพื่อออกกำลังกาย หรือถ้ามีการแข่งขันก็จะแข่งขันในกลุ่มนักกีฬาสสมัครเล่นด้วยกัน และ 2) นักกีฬาอาชีพ (Professional) ต้องมีการประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ซึ่งอาจจะประกาศตัวเอง หรือมีผู้อื่นประกาศ มีกติกาการแข่งขันที่เป็นมาตรฐาน และมีการจัดอันดับเป็นระยะ ๆ โดยในภาพรวมคำว่า “มืออาชีพ” หรือ “Professional” มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. ต้องเป็นคนที่ยังชีพด้วยตนเอง นั่น คือ ต้องมีรายได้หลักจากงานในวิชาชีพที่ทำ และทุ่มเทเวลาให้กับงานในอาชีพนั้นจริง ๆ
2. ต้องมีการศึกษาไปใช้ในการบริหาร มีการฝึกฝนอย่างจริงจังในอาชีพนั้น ๆ จนเกิดความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ที่มากพอ
3. ต้องนำศาสตร์ไปใช้ในการบริหาร มีการฝึกฝนอย่างจริงจังในอาชีพนั้น ๆ จนเกิดความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ที่มากพอ
4. ต้องมีการรับรองมาตรฐานแห่งวิชาชีพ โดยมีการออกไปรับรองหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล ทนายความ นักบัญชี สถาปนิก วิศวกร เป็นต้น ซึ่งในการตัดสินใจ การวิเคราะห์ และการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพดังกล่าว จะต้องใช้ผู้มี ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเท่านั้น
5. ต้องมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ สำหรับยึดถือและปฏิบัติโดยเคร่งครัด
6. มีองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพให้การรับรอง โดยการออกไปประกอบวิชาชีพ เพื่อควบคุมกำกับดูแลคุณภาพ มาตรฐาน และจรรยาบรรณ รวมทั้งมีมาตรการลงโทษ เมื่อมีการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 12-13) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อประเมินเป็นผู้บริหารต้นแบบ และถือได้ว่าเป็นการกำหนดเพื่อการเป็นผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ โดยแบ่งเกณฑ์มาตรฐานเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษามี 10 เกณฑ์มาตรฐาน ส่วนที่ 2 เป็นเกณฑ์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแบ่งเป็น คุณลักษณะทางวิชาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารของสถานศึกษาที่มีการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ
2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก
4. การประสานความสัมพันธ์
5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร
6. การสร้างแรงจูงใจ
7. การประเมินผล
8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
10. การส่งเสริมเทคโนโลยี

สมชาย เทพแสง (2547, หน้า 20-23) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (Professional Director) นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ความพร้อมของตนและครอบครัว ตลอดจนการยอมรับจากสมาชิกในสถาบันและชุมชน ถ้าผู้บริหารมีจิตใจมุ่งมั่นและทุ่มเทให้กับการทำงาน ตลอดจนนำ 20P มาประกอบในการทำงานหรือเป็นแนวทาง ก็สามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ทางหนึ่ง ที่จะพาไปสู่เส้นทางของมืออาชีพ ผู้บริหารไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด ผู้บริหารก็มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ไม่แตกต่างกัน คือ เริ่มตั้งแต่การวางแผน การควบคุม ติดตามผลและประเมินผล ตลอดจนให้ขวัญกำลังใจและตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง และที่ถือว่าเป็นหน้าที่หลัก ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีภาพลักษณ์ที่ดี มีหลักการสำคัญในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วงานบริหารจะต้องทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างพึงพอใจ ของสมาชิกและงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายใต้อุปสรรคและงบประมาณที่จำกัด ถ้าสามารถทำได้ก็ถือว่าเป็นเยี่ยม แต่อย่างไรก็ตามความเป็นผู้บริหารที่เก่ง คือมีความชื่นชมศรัทธานั้น บางครั้งต้องขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ด้วย ที่เรียกว่า “สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ” ซึ่งลักษณะของผู้บริหารจะมีลักษณะ 20P ดังนี้

1. Psychology ผู้บริหารต้องมีจิตวิทยาในการบริหารคน รู้นิสัยใจคอของลูกน้อง เป็นอย่างดี ที่เรียกว่า “รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง” ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษานิสัยใจคอของแต่ละคนว่าเป็นคนอย่างไร พูดย่างไร จะไปบริหารใครต้องวิเคราะห์เขาก่อนอันดับแรก

2. Personality คนบางคนเดินมาแต่ไกลเราก็มึนงงที่ทราบว่านี่เป็นผู้อำนวยความสะดวกคนไหน เดินมานั่นคงเป็นนักการ เพราะการแต่งกายก็ดี บุคลิกภาพ การเดินต้องสง่าผ่าเผยตลอดจนการพูดจา มีหลักเกณฑ์น่าเชื่อถือ การยิ้มแย้มแจ่มใสมีอิทธิพลต่อคนเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้เกิดความประทับใจ บุคลิกภาพจึงมีส่วนสำคัญ รวมทั้งการวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่การงาน มารยาทต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงทุก ๆ ด้าน

3. Pioneer ต้องเป็นผู้ริเริ่มบุกเบิก กล้าได้กล้าเสีย โดยเฉพาะสถานศึกษาใหม่ ๆ ที่ยังเป็น ที่นิยม ผู้บริหารต้องวางแผนเชิงรุก เพื่อให้คนยอมรับศรัทธา ต้องเห็นคเห็นอ ยมาะอดทนเพื่อให้ ได้ตามเป้าหมาย ถ้าท้อแท้ลูกน้องก็คงหมดกำลังใจ กาลิเลโอ นักวิทยาศาสตร์บุคคลสำคัญก่อนจะมี ความเชื่อถือตามว่า โลกกลมเขาต้องจบชีวิตลงก่อน แต่ก็ถือว่าเป็นตัวอย่างของนักบุกเบิกด้าน ดาราศาสตร์เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยุทธวิธีทูปหม้อข้าวของพระยาตากนมาซึ่งชัยชนะในการตีเมือง จันทบุรีเป็นตัวอย่างของนักต่อสู้กล้าได้กล้าเสียได้เป็นอย่างดี

4. Poster การทำงานถ้าขาดการประชาสัมพันธ์งานนั้นก็รู้เพียงไม่กี่คน จึงต้องอาศัย การประชาสัมพันธ์ แม้จะเป็นงานเล็กแต่เราก็เอาจุดเด่นของงานมาตีแผ่จะช่วยให้เป็นที่รู้จัก ได้มากขึ้น การประชาสัมพันธ์ที่ดีที่สุด คือ มุขปาฐะ (Mouth to mouth)

5. Parent ผู้บริหารต้องเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ต้องมีพรหมวิหารธรรม 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่งวางตัวเป็นกลาง ให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายเสมอ สร้างสังคม ให้เป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้น สามัคคีกลมเกลียว เหมือนกับพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่ใช้หลัก การปกครองแบบพ่อปกครองลูก ทำให้ไพร่ฟ้าหน้าใส ประชาชนมีความสุขถ้วนหน้า

6. Period ผู้บริหารต้องเป็นคนตรงเวลา การทำงานตรงเวลาสะท้อนให้เห็นว่าเป็น คนซื่อสัตย์ได้ทางหนึ่ง และเป็นตัวอย่างลูกน้องได้อีกด้วย ทำงานตามเวลา คือ เวลาไปก่อน ตัวตามไปทีหลัง

7. Pacific ผู้บริหารต้องมีความสุขรอบคอบ ใจเย็น มีกลยุทธ์ที่ขอดเยี่ยม สำนวนอังกฤษ ว่า “A snake in the grass” เหมือนเสื้อซ่อนเล็บ หรือคมในฝัก ทำให้คนอื่นไม่สามารถรู้จิตใจเราได้ ว่าคิดอะไร ทำอะไร การทำงานที่สุขุมรอบคอบทำให้งานดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะถ้าประมาทงานก็อาจจะเสียหายได้ในภายหลัง

8. Pleasure ผู้บริหารต้องมามีอารมณ์ขันแก่สถานการณ์ในช่วงที่ตึงเครียดได้คนที่มามีอารมณ์ ขันจะช่วยให้อื่นไว้วางใจ ให้ความไว้วางใจได้ ตลอดจนการทำงานเป็นไปด้วยความสุขุม ไม่เคร่งเครียด

9. Prudent การมองการณ์ไกล หรือวิสัยทัศน์ทำให้เราเป็นผู้ทันสมัยอยู่ตลอดผู้บริหาร จำเป็นต้องมี เพราะการคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นล่วงหน้าได้ ความผิดพลาดจะน้อยลงตัวอย่างที่เห็น ชัดเจน ได้แก่ สมเด็จพระปิยมหาราชยอมเสียเมืองเล็ก ๆ เพียงส่วนเดียวเพื่อรักษาเอกราชของ ชาติไทยไว้ได้

10. Principle การทำงานของผู้บริหารต้องยึดหลักการเป็นหลัก รวมทั้งทฤษฎีต่าง ๆ ที่สามารถอ้างอิงหรือพิสูจน์ได้ นอกจากนี้ควรมีเหตุผลประกอบการชี้แจงได้ มิใช่อ้างแต่เพียงว่า “นโยบายย่อมเหนือเหตุผล” ผู้บริหารก็จะไม่ได้การยอมรับเท่าที่ควร เพราะได้แต่งานมิได้ใจ

11. Perfect งานที่เกิดขึ้นต้องให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ทำได้ ครบถ้วน ถูกต้องและมีการตรวจสอบ ประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นคุณภาพของงานเป็นหลัก
 12. Point งานที่ต้องมีวัตถุประสงค์แน่นอนชัดเจน สามารถดำเนินไปอย่างมีทิศทาง เหมือนกับทางเสือเฒ่าที่บังคับให้เรือดั้นไปอย่างถูกต้องแม่นยำ
 13. Plan งานที่ต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและพึงระบึกอยู่เสมอว่า “งานใดก็ตามถ้ามีการวางแผนงาน งานนั้นสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง”
 14. Pay ต้องมีการกระจายงานอย่างทั่วถึงและให้รางวัลบุคคลที่ทำผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับบุคคลที่สร้างสรรค์ผลงานให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรมุ่งทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป
 15. Participation ต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ทำให้ทุกคนมองเห็นความสำคัญของงาน พร้อมใจที่จะช่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์
 16. Pundit ต้องมีความรู้เรื่องที่ทำอย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ ไม่ใช่ความรู้แบบ “ยุทธการบนกระดาน” ซึ่งเป็นตำนานจีน หมายถึง รู้แต่ตำราพอถึงการปฏิบัติกลับล้มเหลว
 17. Politic ต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครอง บางครั้งต้องทำตนเหมือนนักการเมืองเข้ากับคนได้ทุกชั้น ตลอดจนคลุมบัง อย่าแข็งเกินไป
 18. Poet ต้องมีความสามารถด้านสำนวนโวหารอลแตร์ (Voltaire) กล่าวว่า “ปากกาปกครองโลก” เพราะถ้าเรามีความสามารถด้านการเขียนจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง และเกิดความเลื่อมใสศรัทธาจากคนอื่น
 19. Perception ต้องมีความสามารถในการหยั่งรู้ คาดการณ์ ตรวจสอบ และทบทวนสิ่งที่คาดการณ์ไว้ ตลอดจนบันทึกเหตุการณ์ เพื่อนำมาเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้น และเลือกใช้ อย่างเหมาะสม
 20. Psycho ต้องมีจิตวิญญาณของนักบริหาร เป็นผู้มีความรักในอาชีพในฐานะนักบริหาร ที่มีอุดมการณ์ และปณิธานที่แน่วแน่ในการแก้ไขปัญหาสังคม ตลอดจนการปฏิรูปสังคมโดยการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องรักในศักดิ์ศรีในสถาบันและของตนเอง ไม่ถูกละเลยอาชีพของตนเองและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ตลอดจนจรรยาบรรณในอาชีพของตน
- ถวิล อรัญเวศ (2544, หน้า 17-19) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของนักบริหารมืออาชีพ ในยุคเขตพื้นที่การศึกษา ไว้ว่าควรมีลักษณะดังนี้
1. กล้าตัดสินใจ นักบริหารมืออาชีพต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ เป็นคนสุขุมรอบคอบ มีเหตุผล โดยยึดภายิตที่ว่า “ก่อนจะเชื่อสิ่งใดให้พิสูจน์ ก่อนจะพูดให้ยังคิดวินิจฉัย ก่อนจะทำกิจการใด ๆ จงคิดให้ถ้วนถี่จะดีเยย

2. วัตถุประสงค์ ข้อมูล นักบริหารมืออาชีพต้องเป็นคนทันสมัย วัตถุประสงค์หรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ต้องติดตามข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอ

3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ จักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถมองเห็นภาพฝันในอนาคต และแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี

4. ชื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นคนชื่อสัตย์สุจริต และมีการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏอยู่เสมอ

5. ประสานสิบทิศ นักบริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้ที่สามารถประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทและสามารถจัดปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงานได้

6. คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ ๆ นักบริหารมืออาชีพต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ

7. จูงใจเพื่อนร่วมงาน นักบริหารมืออาชีพต้องมีความสามารถ โน้มน้าว หรือจูงใจเพื่อนร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานและมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ เช่น ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม ให้การยกย่องชมเชยผู้ที่ปฏิบัติงานและปฏิบัติตนดี

8. ทนทานต่อปัญหาอุปสรรค นักบริหารมืออาชีพจะต้องมีความอดทนต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคที่กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะหาทางแก้ไขปัญหาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่หนีปัญหา

9. รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักยืดหยุ่นไม่ดิ่งเกินไปหรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่บางครั้งก็ต้องมีความเด็ดขาด เพื่อจะแก้ไขปัญหาให้สงบเรียบร้อย

10. บริหารงานแบบมีส่วนร่วม นักบริหารมืออาชีพจะต้องบริหารงานเป็นทีม โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมิน

ธีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 73-74) ได้สรุปลักษณะนักบริหารการศึกษาที่มีอาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและจัดการศึกษา ตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ในรายงานการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทยว่าควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีพื้นฐานเดิมเป็นทุน มีความเป็นผู้นำตามธรรมชาติเดิมเป็นทุน เช่น

1.1 ความถนัด (Aptitude) ในการเป็นผู้นำ

1.2 ลักษณะนิสัยในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น เช่น เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์

ชอบการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. มีการศึกษา นักบริหารมืออาชีพควรได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการบริหาร การศึกษาเป็นอย่างต่ำ ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ดังนี้

2.1 การบริหารและการจัดการศึกษา

2.2 จิตวิทยาการทำงานกับคนอื่น

2.3 พื้นฐานการศึกษา ค้นคว้า วิจัย

2.4 บริบททางการบริหารการศึกษา

2.4.1 ระเบียบกฎหมาย

2.4.2 สังคมวิทยา

2.4.3 ปรัชญา

2.4.4 เศรษฐกิจ

2.4.5 การปกครอง

3. บุคลิกภาพ: น่าเชื่อถือ

3.1 นำเสียงการพูดน่าฟัง เข้าใจง่าย

3.2 อารมณ์มั่นคง (Emotional quotient: EQ)

3.3 เข้มแข็งแต่ถ่อมตน

3.4 กิริยามารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม

3.5 การแต่งกายสอดคล้องกับกาลเทศะ

4. มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

4.1 มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง

4.2 ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง

4.2.1 มีความโปร่งใส

4.2.1 มีความยุติธรรม

4.3 ซื่อสัตย์ ไม่คอร์รัปชัน

4.4 อดทน อดกลั้น

4.5 รับฟังคิดและชอบ

4.6 เสียสละ

4.7 เป็นคนดีของสังคม

5. มีความสามารถ ความชำนาญ ในเรื่องต่อไปนี้

5.1 การบริหารจัดการศึกษาตามหลักวิชา

5.2 นำองค์กรไปสู่เป้าหมาย ยึดการบริหาร โดยองค์คณะบุคคล การมีส่วนร่วม

- 5.3 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- 5.4 ประสานงานเพื่อผลงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 5.5 ปรับเปลี่ยนเทคนิค เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
6. มีความรู้สึกและรู้รอบในเรื่องต่อไปนี้
 - 6.1 การบริหารจัดการ
 - 6.2 การจัดการศึกษา
 - 6.3 ระเบียบกฎหมาย
 - 6.4 บริบททางสังคม
 - 6.5 การวิจัย
 - 6.6 จิตวิทยาการบริหาร
7. การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา เพื่อ
 - 7.1 เป็นหลักประกันการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล
 - 7.2 จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
 - 7.3 เป็นหลักประกันคุณภาพ
 - 7.4 ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ
 - 7.5 นำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง
 - 7.6 มุ่งมั่นปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (2548, หน้า 35-36) ได้กำหนดคุณลักษณะการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ พร้อมกับพฤติกรรมบ่งชี้ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. การเป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ มีการบริหารงานบุคคลตามแนวคิดของศาสนา และมีการบริหาร ภูมิปัญญาไทยเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
- พฤติกรรมบ่งชี้

- 1.1 เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง
- 1.2 ใช้การตัดสินใจ ในกรอบความคิดทางจริยธรรม
- 1.3 มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้นำเป็นนโยบาย
- 1.4 แสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือและมีมนุษยสัมพันธ์
- 1.5 มีทักษะในการเขียนและการสื่อสารด้วยคำพูดและท่าทางสุภาพ

- 1.6 ผลักดันให้มีก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 1.7 มีการพัฒนาโอกาสความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู
- 1.8 ใช้ประโยชน์จากความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่หลากหลายของชุมชน
- 1.9 แก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียด
- 1.10 ตระหนักถึงความรู้สึกของบุคคลในเรื่องเพศและวัฒนธรรม
- 1.11 มีการตรวจสอบสนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ในชุมชนของโรงเรียน
- 1.12 มีการฉลองความสำเร็จของครูและนักเรียน

จากการศึกษาแนวคิดด้านการเป็นผู้นำด้านคุณธรรม สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีอาชีพต้องมีมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง มีเหตุผล มีทักษะการสื่อสารที่สุภาพ สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างเป็นธรรม

2. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ หมายถึง การเป็นผู้นำในการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดและ การใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดระบบเครือข่ายการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- 2.1 มีการสร้างโครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในการเรียนรู้
- 2.2 มีการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชน ที่มุ่งเน้นการสอนหรือการเรียนรู้
- 2.3 มีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของคณะหรือทีมเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันสร้าง
- 2.4 มีการใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงองค์กร
- 2.5 มีการกำหนดกรอบการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหา และทักษะการตัดสินใจ
- 2.6 มีการรวบรวมวิเคราะห์และใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนกลยุทธ์และการตัดสินใจใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 2.7 สามารถนำเสนอสื่อ วิสัยทัศน์ และความเชื่อมโยงของโรงเรียน
- 2.8 มีการยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
- 2.9 มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของชุมชนของโรงเรียน

จากการศึกษาแนวคิดการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีอาชีพต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมกำหนดแผนกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

3. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- 3.1 มีความมุ่งมั่นในการสอนและการเรียนรู้
- 3.2 มีความร่วมใจร่วมมือของครูในการวางแผนและการจัดหลักสูตรบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียน
- 3.3 มีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ด้วยความร่วมใจที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอนการปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
- 3.4 มีการจัดโครงสร้างขององค์กร ตารางเวลา การวางแผนการจัดกลุ่มนักเรียน และการกำหนดรูปแบบของครูให้เหมาะสมกับผลลัพธ์ของนักเรียนที่ต้องการ
- 3.5 อำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน
- 3.6 มีการสนับสนุนและสนองตอบการเรียนรู้ตามเพศวัฒนธรรมและความต้องการทางเศรษฐกิจสังคม
- 3.7 สนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาการเรียนรู้แบบประยุกต์
- 3.8 มีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมินเพื่อวัดผลลัพธ์ของนักเรียน
- 3.9 รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน
- 3.10 มีการใช้เทคโนโลยีในการสอน
- 3.11 มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3.12 อำนวยความสะดวกในการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งสนับสนุนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาแนวคิดการเป็นผู้นำด้านวิชาการ สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีอาชีพต้องมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ร่วมวางแผน จัดทำหลักสูตร จัดโครงสร้างขององค์กร มีกลยุทธ์ที่หลากหลาย และพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4. การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การเป็นผู้นำที่สามารถวางแผนกลยุทธ์บริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารความขัดแย้ง และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเทคนิคบริหารจัดการแนวใหม่

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- 4.1 มีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- 4.2 มีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ
- 4.3 ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 4.4 มีการจัดความสำคัญก่อน-หลังของงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา
- 4.5 มีการทบทวนโครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการอยู่เสมอ
- 4.6 มีการพัฒนาระบบกระบวนการวางแผนงบประมาณซึ่งบ่งบอกอันดับความสำคัญ

ก่อน-หลังของโรงเรียนและชุมชน

- 4.7 มีรายงานการจัดการปฏิบัติการตามแผนงบประมาณ
- 4.8 การใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ
- 4.9 การใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กร

และการบริหารจัดการ

- 4.10 มีการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน
11. จัดให้มีข้อตกลงในการต่อรอง
12. มีการบริหารเงินทุนและสนับสนุนการให้บริการ

จากการศึกษาแนวคิดการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องมีการกำหนดแผนดำเนินการ มีกระบวนการจัดการที่เน้นการกระจายอำนาจ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณ โดยใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการ และจัดสร้างสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย

5. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การเป็นผู้นำที่บริหารจัดการโรงเรียน เพื่อชุมชนและสังคม การบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

- 5.1 มีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้
- 5.2 มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียน
- 5.3 มีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชนและครอบครัวเพื่อให้มีความมุ่งมั่นและ

โอกาสทางการศึกษามีความเข้มแข็ง

5.4 มีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสร้างสิ่งสนับสนุนเป้าหมายและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

5.5 นำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบาย

5.6 เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนประเมินนโยบายและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน

5.7 มีการริเริ่มโครงการ การสร้างวิสัยทัศน์การศึกษาของโรงเรียนให้ชัดเจน

5.8 มีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและองค์กรเอกชนเพื่อปรับปรุงการศึกษาของนักเรียนทุกคน

5.9 มีการทำงานร่วมกับคณะกรรมการศึกษาของชุมชน

5.10 ประยุกต์การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน

5.11 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียน จากการศึกษาแนวคิดการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน นำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบายและมีการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน

6. การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

พฤติกรรมตัวบ่งชี้

6.1 สามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน

6.2 สามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ

6.3 สามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ

6.4 สร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และจิตวิญญาณ

6.5 มีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

จากการศึกษาแนวคิดการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพต้องสามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเอง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ จัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ คือ

เพศ

ในการวิจัยครั้งนี้ เพศของครู เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดที่แตกต่างต่างกัน ที่ทำให้บุคคลมีความคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอรชุน กิตติโสภาคย์ (2555, หน้า 22) กล่าวว่า เพศทำให้เกิดความแตกต่างของบุคลิกภาพ ธรรมชาติและสังคมกำหนดให้หญิงและชายมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะมีความสามารถในการเข้าถึงอารมณ์และสัญญาณต่างๆ ที่ไม่ต้องใช้คำพูดได้ดี จึงทำให้เพศหญิงมีความสามารถทางด้านภาษาและเรื่องการสอนมากกว่าเพศชาย

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เพศเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะมีผลต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

วุฒิการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ระดับการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมปอง สุทธิเลิศอรุณ (2550, หน้า 137) ได้กล่าวว่า ความแตกต่างของการได้รับการศึกษาอบรมของบุคคล ซึ่งบางคนได้รับการศึกษาอบรมเป็นอย่างดี ได้รับการศึกษาสูง แต่บางคนได้รับการศึกษาปานกลาง และบางคนได้รับการศึกษาต่ำ โดยผลรวมของการศึกษาอบรมนี้ทำให้บุคคลมีความคิด ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีภูมิ สุขหมั่น (2552, หน้า 198) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติความเป็นมืออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะมีผลต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน

การวิจัยครั้งนี้ ประสบการณ์ในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับ

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประภาส นาคประวัตติ (2553, หน้า 72) กล่าวว่า ประสบการณ์ย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทักษะคติ ทุกคนได้รับประสบการณ์ไม่เท่าเทียมกัน ผู้มีประสบการณ์มากกว่า จะเรียนรู้และปฏิบัติงาน ได้เป็นผลสำเร็จดีกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับสุริย์พร ศรีวัฒนะ (2549, หน้า 42) กล่าวว่า ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาการเริ่มปฏิบัติงานจนถึงการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ยิ่งระยะเวลาในการปฏิบัติงานนานเท่าใด ประสบการณ์ ความชำนาญ ตลอดจนความสามารถก็จะมิมากตามไปด้วย ทำให้สามารถนำประสบการณ์มาช่วยในการดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงเกิดผลต่อหน่วยงานมากขึ้น

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะมีผลต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พัชรภรณ์ จิวชาน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นัฐยา สุขเกษม (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านบุคลิกภาพ และการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะโดยรวม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร และด้านความเป็นผู้นำสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่
 สุตินา ไชยบำรุง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความสามารถ เมื่อจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธันยนันท์ ชาติวุฒิ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของครูอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบ คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ คือ เพศหญิงและเพศชาย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามประสบการณ์ คือ ประสบการณ์ต่ำกว่า 6 ปี ประสบการณ์ 6-15 ปี ประสบการณ์ 16-25 ปี และประสบการณ์มากกว่า 25 ปีขึ้นไป โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ถาวร ไทยเจริญ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคูณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพและ แนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า คุณลักษณะ ผู้บริหารมืออาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ รองลงมา คือ การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านการจัดการระบบ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูตามความคิดเห็นของครูในสังกัด สำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมจำแนกตามเพศ และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการเป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดการระบบ และการเป็นผู้นำด้านวิชาการแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัทวรรณ ประนัดตั้ง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ และการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี

ระวี ดีแป้น (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น คุณลักษณะทางมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาทั้ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

แมกนุสัน (Magnuson, 1971) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนนั้นต้องประกอบด้วย คุณลักษณะทั้งในด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ ดังนี้ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความรู้ มีอารมณ์มั่นคง เปิดเผย เข้าใจง่าย มีความมั่นคง คือ คงเส้นคงวา และมีความเห็นใจผู้อื่นและด้านคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความรู้ด้านการบริหารดี รู้จักที่จะมอบหมายงาน มีการวางแผนและการจัดหน่วยงานได้ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสม มีความสามารถตัดสินใจดีมีความสามารถติดต่อกับผู้อื่นได้ดี

สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974) สรุปผลจากงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ผู้นำจะมีคุณสมบัติเหล่านี้มากกว่าส่วนเฉลี่ยของสมาชิกอื่นในกลุ่ม คือ สติปัญญา การศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสังคม ความสามารถในการเข้าสังคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอดทน รู้วิธีทำงานให้สำเร็จ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตื่นตัว ความร่วมมือกับกลุ่ม ความมีชื่อเสียง ความสามารถในการปรับตัวและความสามารถในการพูด

เบนจามิน (Benjamin, 1976) ได้ศึกษาเกณฑ์คัดเลือกครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในนิวยอร์ก พบว่า คณะกรรมการศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ต้องการครูใหญ่ที่มีการศึกษาสูง และมีประกาศนียบัตรผ่านการทดสอบจากคณะกรรมการของรัฐ และยังพบว่า ผู้ที่จะเป็นครูใหญ่ควรมีประสบการณ์ในการสอนและเคยเป็นผู้ช่วยครูใหญ่มาก่อน มีความซื่อสัตย์ดีและมี

ความสามารถในการคิด สำหรับอายุ เพศและศาสนาของครูใหญ่ ไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือก
เอกการ์ด (Eckhardt, 1978) ได้ทำการวิจัยศึกษาเรื่อง เกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ พบว่า คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีเกณฑ์ในการคัดเลือกครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน และมีความต้องการครูใหญ่ที่มีคุณสมบัติ 10 ประการด้วยกัน คือ การรับรู้ในตำแหน่งหน้าที่ มีอารมณ์มั่นคง มีทักษะในการตัดสินใจ มีทักษะในการสื่อสาร บุคลิกภาพดี มีความสามารถในการปรับตัว มีคุณธรรม สติปัญญาดี สุขภาพดีและมีมนุษยสัมพันธ์

ไรซ์ (Rice, 1991) ได้ทำการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมของอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ใหญ่และครู โรงเรียนประถมศึกษา เขตแม่น้ำซาวานนาห์ ตอนกลางรัฐจอร์เจีย โดยทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของทัศนะของอาจารย์ใหญ่และครูที่มีต่อพฤติกรรมของผู้บริหารเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างมีความสามารถในการประนีประนอม มีความอดทนต่อความไม่แน่นอน มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคนมีการวางแผน มีความอดทนต่อการขาดระเบียบวินัย มีการรู้จักบทบาทของตนเองการมีวิจารณญาณ การเน้นผลงานความสามารถในการคาดการณ์ได้ถูกต้อง มีความสามารถในการบูรณาการ มีมุ่งความเจริญก้าวหน้า ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนะของอาจารย์ใหญ่และครูประถมศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมของอาจารย์ใหญ่ ในด้านความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคน การมีวิจารณญาณ การเน้นที่ผลงานและมีความสามารถในการบูรณาการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและ สติปัญญา มีประสบการณ์ที่หลากหลาย ปฏิบัติตนเป็นประชาธิปไตย อุทิศตนและเวลา

ในการบริหารงาน แสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีวิจรรย์ญาณที่ดี ประพฤติตนเป็นผู้มีคุณธรรม
จริยธรรม สามารถสร้างความศรัทธาให้กับครูนักเรียน ชุมชนและบุคลากรทางการศึกษาได้
มีเจตคติที่ดีในอาชีพครู ด้านวิชาชีพมีความสามารถในการสั่งการ วางแผนจัดองค์กร ประสานงาน
รวมทั้งการแก้ปัญหาได้ดี มีความสามารถในการบริหารงบประมาณที่ทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด
ต่อองค์กร มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์การบริหารงาน มีคุณลักษณะของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา
มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้งหมด 51 โรงเรียน รวมจำนวน 1,728 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง ของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามเพศ เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูใน โรงเรียนจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ

เพศ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชาย	750	135
หญิง	978	182
รวม	1,728	317

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตาม

ความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้แก่ ตำแหน่งเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ในขอบข่าย 6 ด้าน จำนวน 49 ข้อ

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	จำนวน	8 ข้อ
2. ด้านการจัดระบบ	จำนวน	10 ข้อ
3. ด้านวิชาการ	จำนวน	7 ข้อ
4. ด้านการบริหารจัดการ	จำนวน	9 ข้อ
5. ด้านสังคมและชุมชน	จำนวน	8 ข้อ
6. ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	จำนวน	7 ข้อ

โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 147) ซึ่งมีการแปลตามน้ำหนักคะแนนด้วย

- 5 คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ แล้วสร้างแบบสอบถามขึ้นจำนวน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านการจัดระบบ 3) ด้านวิชาการ 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านสังคมและชุมชน 6) ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อพิจารณา แล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

2.1 นายโกศล ดาราพิสุทธิ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีราชา
2.2 ดร.อุษา นาคทอง	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
ชลบุรี
2.3 ดร.บัญชา ปลื้มอารมณ์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย
ชลบุรี

นำเสนอแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมตามแนะนำ และปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม

4. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ แบบ เพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ อยู่ระหว่าง .41-.81 และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้ง 31 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยจากครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียน จำนวน 317 ฉบับ

2. การเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการติดตามเก็บแบบสอบถามจากครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ พบว่า มีความสมบูรณ์ทุกฉบับสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ได้

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมาย และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โดยใช้สถิติคะแนนค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นตัวชี้วัด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 23) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติการทดสอบค่าที (t -test) และทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สามารถเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ในการนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Means)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ (t -test)
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
*	แทน	การมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน โดยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	135	42.60
หญิง	182	57.40
รวม	317	100.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	233	73.50
สูงกว่าปริญญาตรี	84	26.50
รวม	317	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	118	37.22
10-20 ปี	50	15.77
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	149	47.01
รวม	317	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีจำนวนทั้งหมด 317 คน เป็นผู้มีเพศชาย จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 และเป็นผู้มีเพศหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 57.40 เป็นผู้ที่มิ่วฒึการศึกษา

ปริญญาตรี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 เป็นผู้ที่มิวุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 37.22 มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.77 และเป็นมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 47.01

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แสดงดังตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.36	0.55	มาก	1
2	ด้านการจัดระบบ	4.26	0.52	มาก	6
3	ด้านวิชาการ	4.32	0.49	มาก	2
4	ด้านการบริหารจัดการ	4.30	0.52	มาก	4
5	ด้านสังคมและชุมชน	4.29	0.52	มาก	5
6	ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	4.31	0.59	มาก	3
	รวม	4.31	0.53	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ และด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพ ตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้นำเป็น นโยบาย	4.32	0.56	มาก	6
2	ผู้บริหารแสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือและมีมนุษยสัมพันธ์	4.28	0.57	มาก	7
3	ผู้บริหารผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง	4.26	0.62	มาก	8
4	ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียด ในโรงเรียน	4.41	0.58	มาก	2
5	ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกรักของครูและนักเรียน ในเรื่องเพศและวัฒนธรรม	4.40	0.50	มาก	3
6	ผู้บริหารให้ความสำคัญถูกต้องและยุติธรรม ในการพิจารณาความดีความชอบ	4.51	0.51	มากที่สุด	1
7	ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม	4.39	0.52	มาก	4
8	ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย	4.33	0.51	มาก	5
รวม		4.36	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็น
ครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ มาก ยกเว้น ข้อ 6 ผู้บริหาร
ให้ความสำคัญถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดี
ความชอบ ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียดใน โรงเรียน ผู้บริหารตระหนักถึง
ความรู้สึกรักของครูและนักเรียนในเรื่องเพศและวัฒนธรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดระบบ

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ด้านการจัดระบบ	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารมีการสร้าง โครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับ ครูในการจัดการเรียนรู้	4.32	0.48	มาก	1
2	ผู้บริหารมีการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชนที่มุ่งเน้น การสอนและการเรียนรู้	4.26	0.45	มาก	6
3	ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของ คณะหรือทีมเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่สร้างร่วมกัน	4.30	0.50	มาก	2
4	ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	4.17	0.60	มาก	10
5	ผู้บริหารกำหนดกรอบการวิเคราะห์และ การแก้ปัญหา โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหา และทักษะการตัดสินใจ	4.25	0.51	มาก	7
6	ผู้บริหารนำผลงานวิจัย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.28	0.55	มาก	4
7	ผู้บริหารยอมรับใน โอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้ บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	4.21	0.57	มาก	9
8	มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจ ของโรงเรียน	4.29	0.48	มาก	3
9	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบ สารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงาน	4.27	0.48	มาก	5
10	ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็น เครื่องมือกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.22	0.55	มาก	8
รวม		4.26	0.52	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดระบบ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรกคือ ผู้บริหารมีการสร้าง โครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับครูในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของคณะหรือทีมเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่สร้างร่วมกัน และมีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านวิชาการ

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ด้านวิชาการ	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.27	0.48	มาก	7
2	ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ด้วยความร่วมใจที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอนการปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	4.31	0.50	มาก	4
3	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้อะไรและการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน	4.36	0.50	มาก	1
4	ผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาการเรียนรู้แบบประยุกต์	4.32	0.51	มาก	3
5	ผู้บริหารมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	4.30	0.49	มาก	5
6	ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.29	0.47	มาก	6

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ด้านวิชาการ	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
7	ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน	4.35	0.49	มาก	2
	รวม	4.32	0.49	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้อุปกรณ์และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาการเรียนรู้แบบประยุกต์ ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการ

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ด้านการบริหารจัดการ	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารมีการกำหนดแผนการดำเนินการและ วิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	4.28	0.53	มาก	7
2	ผู้บริหารมีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ	4.25	0.55	มาก	8
3	ผู้บริหารใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.31	0.49	มาก	4
4	ผู้บริหารมีการทบทวนโครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการอยู่เสมอ	4.30	0.54	มาก	5
5	ผู้บริหารจัดให้มีรายงานการจัดการปฏิบัติการ ตามแผนงบประมาณ	4.33	0.49	มาก	2
6	ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการ บริหารจัดการ	4.20	0.55	มาก	9
7	ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและ การบริหารจัดการ	4.32	0.51	มาก	3
8	ผู้บริหารรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์ มาเพื่อพัฒนาโรงเรียน	4.29	0.53	มาก	6
9	ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิค การบริหารจัดการใหม่ ๆ มาบริหารโรงเรียน	4.35	0.51	มาก	1
รวม		4.30	0.52	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ
ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ ๆ มาบริหารโรงเรียน ผู้บริหาร

จัดให้มีรายงานการจัดการปฏิบัติการตามแผนงบประมาณ และผู้บริหารใช้กระบวนการบริหาร การเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุง โครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสังคมและชุมชน

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ด้านสังคมและชุมชน	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบาย ที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้	4.35	0.49	มาก	5
2	ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ของนักเรียน	4.28	0.48	มาก	7
3	ผู้บริหารมีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชน และครอบครัวเพื่อให้มีความมุ่งมั่นและโอกาสทางการศึกษามีความเข้มแข็ง	4.34	0.51	มาก	6
4	ผู้บริหารมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุน การกำหนดเป้าหมายและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.39	0.51	มาก	2
5	ผู้บริหารนำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคม และชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและ ประยุกต์นโยบาย	4.41	0.50	มาก	1
6	ผู้บริหารมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชน และองค์กรเอกชนเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา	4.37	0.49	มาก	4
7	ผู้บริหารประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์การสื่อสาร กับครูเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน	4.38	0.53	มาก	3
8	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับ ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรใน โรงเรียน	4.23	0.60	มาก	8
รวม		4.29	0.52	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสังคมและชุมชน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารนำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบายผู้บริหารมีการนำเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชน และองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุนการกำหนดเป้าหมายและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน และผู้บริหารประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครูเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน	4.26	0.58	มาก	6
2	ผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ	4.35	0.59	มาก	4
3	ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ	4.40	0.53	มาก	2
4	ผู้บริหารสร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ	4.39	0.55	มาก	3
5	ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด	4.42	0.54	มาก	1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	n = 317			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
6	ผู้บริหารพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำ จากสถานที่ชำนาญการทางการบริหาร	4.12	0.76	มาก	7
7	ผู้บริหารเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทางการบริหารอยู่เสมอ	4.28	0.60	มาก	5
รวม		4.31	0.59	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็น
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงาน
และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนา
ตนเองอย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ และผู้บริหารสร้างสุขนิสัย
ในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังตารางที่ 10-154

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะของผู้บริหาร มืออาชีพ	ชาย (n = 135)				หญิง (n = 182)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.37	0.22	มาก	1	4.31	0.21	มาก
2 ด้านการจัดระบบ	4.25	0.23	มาก	6	4.33	0.21	มาก	1
3 ด้านวิชาการ	4.31	0.25	มาก	4	4.32	0.17	มาก	2
4 ด้านการบริหารจัดการ	4.30	0.24	มาก	5	4.19	0.21	มาก	6
5 ด้านสังคมและชุมชน	4.36	0.22	มาก	2	4.26	0.18	มาก	4
6 ด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.32	0.21	มาก	3	4.23	0.20	มาก	5
รวม	4.32	0.23	มาก		4.27	0.20	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเพศชาย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรกคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านสังคมและชุมชน ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารตามลำดับ ส่วนเพศหญิง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรกคือ ด้านการจัดระบบ รองลงมาคือ คือ ด้านวิชาการ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ชาย		หญิง		t	p
	(n = 135)		(n = 182)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.37	0.22	4.31	0.21	1.49	.14
2 ด้านการจัดระบบ	4.25	0.23	4.33	0.21	2.28*	.02
3 ด้านวิชาการ	4.31	0.25	4.32	0.17	.20	.84
4 ด้านการบริหารจัดการ	4.30	0.24	4.19	0.21	3.10*	.00
5 ด้านสังคมและชุมชน	4.36	0.22	4.26	0.18	2.86*	.00
6 ด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.32	0.21	4.23	0.20	2.54*	.01
รวม	4.32	0.23	4.27	0.20	2.50*	.01

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็น
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา
มีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกวุฒิการศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหาร มีอาชีพ	ปริญญาตรี (n = 233)				สูงกว่าปริญญาตรี (n = 84)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.30	0.26	มาก	5	4.39	0.18	มาก	1
2 ด้านการจัดระบบ	4.25	0.31	มาก	6	4.26	0.18	มาก	6
3 ด้านวิชาการ	4.34	0.36	มาก	2	4.30	0.16	มาก	4
4 ด้านการบริหารจัดการ	4.33	0.35	มาก	3	4.28	0.18	มาก	5
5 ด้านสังคมและชุมชน	4.38	0.29	มาก	1	4.33	0.18	มาก	2
6 ด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.31	0.24	มาก	4	4.32	0.19	มาก	3
รวม	4.32	.30	มาก		4.31	.18	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็น
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยวุฒิการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ด้านสังคมและชุมชน รองลงมาคือ ด้านวิชาการ
และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ ส่วนวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง
สามอันดับแรก คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านสังคมและชุมชนและด้านการพัฒนา
ตนเองในเชิงบริหาร ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอน
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เขต 18 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ปริญญาตรี (n = 233)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 84)		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
	1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.30	0.26	4.39		
2 ด้านการจัดระบบ	4.25	0.31	4.26	0.18	-.11	.91
3 ด้านวิชาการ	4.34	0.36	4.30	0.16	1.08	.28
4 ด้านการบริหารจัดการ	4.33	0.35	4.28	0.18	.56	.58
5 ด้านสังคมและชุมชน	4.38	0.29	4.33	0.18	1.67	.09
6 ด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.31	0.24	4.32	0.19	.02	.98
	4.32	0.30	4.31	0.18	.31	.75

* $p < .05$

จากตารางที่ 132 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็น
 ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เขต 18 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 ยกเว้นด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	น้อยกว่า 10 ปี (n = 118)				10 ปี (n = 50)				มากกว่า 10 ปี (n = 149)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.31	0.27	มาก	4	4.35	0.25	มาก	1	4.38	0.21	มาก	1
2. ด้านการจัดระบบ	4.26	0.23	มาก	6	4.29	0.29	มาก	3	4.31	0.21	มาก	3
3. ด้านวิชาการ	4.27	0.26	มาก	5	4.26	0.26	มาก	5	4.25	0.20	มาก	6
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.35	0.27	มาก	1	4.28	0.28	มาก	4	4.30	0.17	มาก	4
5. ด้านสังคมและชุมชน	4.33	0.28	มาก	3	4.25	0.28	มาก	6	4.27	0.20	มาก	5
6. ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	4.34	0.27	มาก	2	4.34	0.26	มาก	2	4.32	0.16	มาก	2
รวม	4.31	0.12	มาก		4.29	0.14	มาก		4.30	0.12	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรกคือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร และด้านสังคมและชุมชนตามลำดับ ครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรกคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารและด้านการจัดระบบ ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	1.43	.23
	ภายในกลุ่ม	314	16.91	0.05		
	รวม	316	17.08			
ด้านการจัดระบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.09	0.04	0.73	.48
	ภายในกลุ่ม	314	18.35	0.06		
	รวม	316	18.45			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	0.23	.79
	ภายในกลุ่ม	314	16.47	0.05		
	รวม	316	16.50			
ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	1.41	.24
	ภายในกลุ่ม	314	17.24	0.06		
	รวม	316	17.40			
ด้านสังคมและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.13	2.09	.12
	ภายในกลุ่ม	314	19.19	0.06		
	รวม	316	19.47			

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
ด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.02	0.46	.62
	ภายในกลุ่ม	314	16.00	0.05		
	รวม	316	16.05			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.34	.71
	ภายในกลุ่ม	314	4.16	0.01		
	รวม	316	4.17			

จากตารางที่ 15 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 317 คน โดยอาศัยตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดระบบงาน ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านสังคมและชุมชน และด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับครูจำนวน 30 คน เพื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .41 ถึง .81 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (*t*-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรกคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ และด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ตามลำดับ

1.1 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 6 ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียดในโรงเรียน ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกของครูและนักเรียนในเรื่องเพศและวัฒนธรรมตามลำดับ

1.2 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดระบบ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารมีการสร้างโครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับครูในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันของคณะหรือทีมเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่สร้างร่วมกัน และมีการตรวจติดตามและทบทวนวิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน ตามลำดับ

1.3 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้อุปกรณ์และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบประยุกต์ ตามลำดับ

1.4 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ ๆ มาบริหาร โรงเรียน ผู้บริหารจัดให้มีรายงานการจัดการปฏิบัติติดตามแผนงบประมาณ และผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ ตามลำดับ

1.5 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสังคมและชุมชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารนำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์

นโยบายผู้บริหารมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุนการกำหนดเป้าหมายและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน และผู้บริหารประยุกต์ใช้ การประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครูเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน ตามลำดับ

1.6 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ และผู้บริหารสร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน มีดังนี้

2.1 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าในปัจจุบันระบบการจัดการศึกษาของประเทศได้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผลจากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้นำที่มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุตติมา ไชยบำรุง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความรู้ความสามารถ เมื่อจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีดังนี้

1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ซึ่งในด้านนี้ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของผู้บริหาร ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารมีความประพฤติที่เหมาะสมและรู้จักวางตัวในการปฏิบัติงานในทางที่ดี ไม่ขัดต่อศีลธรรมจรรยา ก็จะช่วยสร้างความศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพในด้านคุณธรรมจริยธรรม ยังรวมไปถึงการไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย และยังรวมไปถึงต้องเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับพัทธวรรณ ประนัดตัง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี

เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ และสอดคล้องกับสุติมา ไชยบำรุง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความรู้ความสามารถ

1.2 ด้านการจัดระบบ พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า การเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกับครูเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ทำงานร่วมกันให้ได้ผลดี ผู้บริหารที่สามารถจัดระบบการทำงานในโรงเรียนได้ดีย่อมจะทำให้การดำเนินงานระบบการทำงานในโรงเรียนมีการทำงานได้ราบรื่นและรวดเร็ว ง่ายต่อการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับพัชรภรณ์ จิวชาน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับรัฐยา สุขเกษม (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านบุคลิกภาพ

1.3 ด้านวิชาการ พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และนโยบายในการจัดการศึกษา นอกจากนี้แล้วยังต้องเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนา

ตนเองในด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่ริเริ่มจัดทำและใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนและท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับถาวร ไทยเจริญ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านการจัดการระบบ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ตามลำดับ

1.4 ด้านบริหารจัดการ พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ และใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหาร โรงเรียน ผู้บริหารต้องกล้าที่จะนำเสนอแนวความคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารโรงเรียน นอกจากนี้แล้วผู้บริหารยังต้องรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์จากแหล่งต่าง ๆ มาเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้นักเรียนได้รับมากที่สุด สอดคล้องกับถาวร ไทยเจริญ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ รองลงมา คือ การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านการจัดการระบบ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ตามลำดับ

1.5 ด้านสังคมและชุมชน พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถใช้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับสังคม เป็นผู้นำสังคม ชุมชนในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว ยังได้สร้างความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องชัดเจน ซึ่งยังได้นำชุมชนมามีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย เป้าหมายในการบริหารโรงเรียน ผลดังกล่าวจะทำให้ชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้นผลที่เกิดขึ้นก็จะได้นักเรียนโดยตรง สอดคล้องกับประวี ดีแป้น (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง

ความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
มีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถใช้ทักษะ
ความสามารถในการบริหารงานร่วมกับผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางการบริหารอยู่เสมอ
พร้อมทั้งพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมประจำการ
จากสถานที่ชำนาญการทางการบริหาร สอดคล้องกับประยุกต์ ประทุมทิพย์ (2544, หน้า 25-26)
ได้สรุปลักษณะของผู้บริหารที่จะนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จไว้ว่า ผู้บริหารต้องเป็นบุคคล
แห่งการเรียนรู้ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หลักข้อนี้จะทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นคนสำคัญ
ต่อการตัดสินใจของโรงเรียน เพราะผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เสนอความคิดใหม่ ๆ
อย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับนัฐยา สุขเกษม (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะ
ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู
ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก
ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านบุคลิกภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็น
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากคุณลักษณะ
ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 มีความเป็นมืออาชีพ สามารถที่จะบริหารงานโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถที่สร้างทีมงาน
ในการทำงาน มีการประสานงานระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับ
สุติมา ไชยบำรุง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า
เพศหญิง

2.2 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถที่จะใช้งานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้ถึงศักยภาพ คุณภาพและความสามารถว่า บุคคลใดในโรงเรียนควรที่จะต้องทำงานอะไรแล้วจึงมอบหมายสั่งการตามความรู้ความสามารถนั้น จึงส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจและทุ่มเทการทำงานให้กับโรงเรียน สอดคล้องกับพัทธวรรณ ประนัสดัง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับพัชรภรณ์ จิวชาน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูทั้งหมดที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ต่างมีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารงานโดยกำหนดแผนงานและโครงการใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสวงหาความรู้ และวิทยาการใหม่ ๆ ที่ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีตลอดเวลา ใช้การบริหารที่มีการรับฟังความคิดเห็นและส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารและร่วมกันแก้ปัญหา มีการให้เกียรติและให้ความเป็นกันเอง สอดคล้องกับพัชรภรณ์ จิวชาน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู อำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย เพื่อเป็นข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุง ดังนี้

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรปรับปรุง เรื่อง การผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การแสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือและมีมนุษยสัมพันธ์ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้นำเป็นนโยบาย
2. ด้านการจัดระบบ ผู้บริหารควรปรับปรุง เรื่อง การใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงโรงเรียน การยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และการใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็นเครื่องมือกลยุทธ์ของโรงเรียน
3. ด้านวิชาการ ผู้บริหารควรปรับปรุง เรื่อง ความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอน การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
4. ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรปรับปรุง เรื่อง การใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ การมีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้นการกระจายอำนาจตัดสินใจ และการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
5. ด้านสังคมและชุมชน ผู้บริหารควรปรับปรุง เรื่อง การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ของนักเรียน และการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชนและครอบคลุมเพื่อให้มีความมุ่งมั่นและโอกาสทางการศึกษามีความเข้มแข็ง
6. ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผู้บริหารควรปรับปรุง เรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเองโดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำจากสถานที่ชำนาญการ ทางด้านการบริหาร การวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้ เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน และการเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับผู้สนใจจะทำการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาวิธีการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
2. ควรศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในตัวแปรอื่น ๆ เช่น ขนาดของโรงเรียน ตำแหน่งในการบริหาร เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กชกร มีมกระโทก. (2546). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ยุคปฏิรูปการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
ผู้บริหารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2540 ในทัศนะผู้บริหารและ
ครูในสถานศึกษาที่ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3-4 ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). การพัฒนาบุคลิกภาพ และการปรับตัว. กรุงเทพฯ: บารุงสาส์น.
- กิติภักษ์ กนกธาดาสกุล. (2546). การศึกษาลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- กุสุมา ยี่ภู่. (2553). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ในทรรศนะครู โรงเรียน
ชุมชนวัดบางไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. สารนิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ครรชิต เพิ่มศิริพงศ์พันธ์. (2548). การศึกษาลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างาน โรงเรียนในโครงการ 1 อำเภอ 1
โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2540). การพัฒนาองค์การ. ชลบุรี: ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จรรยา ชื่นเกษม. (2540). *การศึกษาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จารุณี ดวงแก้ว. (2553). *ศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จำลอง นักพ่อน. (2543). *เส้นทางสู่นักบริหารการศึกษามีอาชีพใน การศึกษากับการพัฒนาวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- เจือศรี พูนพิพัฒน์. (2548). *การศึกษาคูณลักษณะผู้บริหารสตรีตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชนาภัทร เกิดประกอบ. (2552). *การศึกษาคูณสัมพันธ์ระหว่างคูณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชาญชัย อาจินสมจารย์. (2550). *หลักบริหารการศึกษาและจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงโต. (2554). *คูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ณรงค์ ศิลปาภรณ์. (2549). *คูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ถวิล อรัญเวศ. (2544). การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- ถาวร ไทยเจริญ. (2556). การศึกษาคูณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2546). กลยุทธ์การสร้างความคิดเด่นสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: อินเทอร์เน็ตอินเตอร์เนชั่นแนล.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2546). การปฏิรูประบบราชการ: โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบริหารร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธันยนันท์ ชาตวิบูลย์. (2556). คูณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2547). ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ: ศักยภาพเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์.
- นัฐยา สุขเกษม. (2555). การศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). หลักการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: ตรีคุณไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาส นาคประวัตติ. (2553). ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้น 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยุทธ์ ประทุมทิพย์. (2544). โรงเรียนที่ปราศจากความล้มเหลว. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า.
- ประสิทธิ์ ขุนิกากอน. (2549). คูณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพที่ชุมชนต้องการในเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ปิยพจน์ ตูลาชม. (2549). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พัชราภรณ์ จิวชาน. (2554). *การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ ของครูอำเภอบางละมุง กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชราภรณ์ สงวนกล้าจิตร์. (2544). *ความคิดเห็นของครูต่อการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู: กรณีศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัทธวรรณ ประนัดตัง. (2557). *การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิสมัย โถษย์คำ. (2548). *การวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสกลนคร.
- มานิดา อินทรีย์มีศักดิ์. (2543). *การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- ระวี ดีแป้น. (2558). *ความพึงพอใจของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 10*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2547). *ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพลส.
- วิษณุ ชัยสุบรรณ. (2549). *คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนครเขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). *การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุจน์.
- วีระ ประเสริฐศิลป์. (2546). *ผู้บริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ศรีภูมิ สุขหมั่น. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมชาย เทพแสง. (2547, กรกฎาคม). E-Leadership: ผู้นำการศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิทยากร, 5, 12-14.
- สมปอง สุทธิเลิศอรุณ. (2550). การศึกษาแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2557). แผนการขับเคลื่อนการยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติประจำปีการศึกษา 2557. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (2545-2549). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (2552-2559). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สุดิมา ไชยบำรุง. (2556). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาละโว้ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุบรรณ พงษ์จันโอ. (2546, สิงหาคม-กันยายน). หัวใจผู้บริหารมืออาชีพ. วารสารข่าวครู, 5(22), 22.
- สุรีย์พร ศรีวัฒนะ. (2549). พฤติกรรมผู้นำผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุวิทย์ หิรัญยกาณห์. (2540). *พจนานุกรมศัพท์การศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไอ.คิว.บู๊คเซ็นเตอร์.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2548). *การบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: พันธุ์พันธ์การพิมพ์.
- อนุชา กอนพ่วง. (2550). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อรชุน กิตติโสภาคย์. (2555). *ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Benjamin, A. W. (1976). Criteria of the selection of principals for elementary school with predominantly minority group enrollment as perceived by four referent groups. *Dissertation Abstracts International*, 32, 718-719-A.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education*. Boston: Allyn & Bacon.
- Coats, R. (2002). *Contemporary business* (10th ed.). Fort Worth: Harcourt.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Davis, B. M. (2004). *The impact of leadership on employee motivation*: New Jersey: John Wiley.
- Drucker, P. F. (2002). *Strategy for social enterprise*. San Francisco: Sybex.
- Eckhardt, E. E. (1978). Selection criteria practices and procedures of elementary and secondary school principals. *Dissertation Abstracts International*, 39(2), 562-563-A.
- Gorton, R. A. (2003). *A diagnostic approach to organizational behavior* (3rd ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2003). *Education administration: Theory, research and practice* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: its management and values*. New York, McGraw-Hill.
- Magnuson, W. C. (1971, July). The characteristics of successful school business managers. *Dissertation Abstracts international*, 32(52), 78-91A.

- Pellegrino, J. W., & Varnhagan, C. R. (1985). Abilities and Aptitudes. In *The international encyclopedia of education: Research and studies*. Oxford: Oxford Pergamon Press.
- Porter, M. E. (2009). *Hashemite kingdom of Jordan: The tourism cluster*. Singapore: New York: Prentice-Hall.
- Rice, W. L. (1991). Leadership behavior of elementary school principals and teachers in five central Savannah river area school districts in Geogia. *Dissertation Abstracts International*, 52(2), 378-A.
- Simon, H. A. (2003). *Administrative behavior*. New York: Free Press.
- Stogdill, R. M. (1974). *Handbook of leadership: A survey of theory and research*. New York: The Free Press.
- Taylor, F. W. (2005). *e-Learning and the science of instruction*. San Francisco: John Wiley and Son.
- Weber, J. R. (1989). Leading the instructional program. In S. C. Smith & P. K. Piele (Eds.), *School leadership: Handbook for excellence* (pp. 191-224). Eugene: University of Oregon.
- Zalesnick, R., & Bennis, W. G. (2002). *Organizational behavior* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ว.1132

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

6 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นายคมสันต์ วงษ์ชาติ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56990088 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ว.1133

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

16 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นายคมสันต์ วงษ์ชาติ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56990088 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ว.1134

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

20 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายคมสันต์ วงษ์ชาติ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56990088 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์ จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

.....

คำชี้แจง

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใน 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
2. ด้านการจัดระบบงาน
3. ด้านวิชาการ
4. ด้านบริหารจัดการ
5. ด้านสังคมและชุมชน
6. ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็นของท่านเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหน่วยงาน ซึ่งผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์

นายคมสัน วงษ์ชาติ

นิติระดับปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงตามสถานภาพ

ของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 10 ปี

10-20 ปี

มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 แบบสำรวจคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อข้อความที่จำเป็น

นำไปศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ	ระดับคุณลักษณะ				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
1	ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้นำเป็นนโยบาย					
2	ผู้บริหารแสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือ และมีมนุษยสัมพันธ์					
3	ผู้บริหารผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
4	ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียด ในโรงเรียน					

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	ระดับคุณลักษณะ				
		5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกรู้สึกของครูและนักเรียนในเรื่องเพศและวัฒนธรรม					
6	ผู้บริหารให้ความสำคัญและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ					
7	ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม					
8	ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย					
ด้านการจัดระบบ						
9	ผู้บริหารมีการสร้าง โครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับครูในการจัดการเรียนรู้					
10	ผู้บริหารมีการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชนที่มุ่งเน้นการสอนและการเรียนรู้					
11	ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของคณะหรือทีมเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่สร้างร่วมกัน					
12	ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโรงเรียน					
13	ผู้บริหารกำหนดกรอบการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ					
14	ผู้บริหารนำผลงานวิจัย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน					
15	ผู้บริหารยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
16	มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน					
17	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงาน					

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	ระดับคุณลักษณะ				
		5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็นเครื่องมือกลยุทธ์ของโรงเรียน					
ด้านวิชาการ						
19	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอน					
20	ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ด้วยความร่วมใจที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอน การปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน					
21	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุ การเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบ การเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของ นักเรียน					
22	ผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาการเรียนรู้แบบประยุกต์					
23	ผู้บริหารมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมิน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน					
24	ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน					
25	ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน					
ด้านการบริหารจัดการ						
26	ผู้บริหารมีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย					
27	ผู้บริหารมีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ					
28	ผู้บริหารใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
29	ผู้บริหารมีการทบทวน โครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการอยู่เสมอ					
30	ผู้บริหารจัดให้มีรายงานการจัดการปฏิบัติการ ตามแผนงบประมาณ					

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	ระดับคุณลักษณะ				
		5	4	3	2	1
31	ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ					
32	ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ					
33	ผู้บริหารรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์มาเพื่อพัฒนาโรงเรียน					
34	ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ มาบริหารโรงเรียน					
ด้านสังคมและชุมชน						
35	ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้					
36	ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียน					
37	ผู้บริหารมีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชนและครอบครัวเพื่อให้มีความมุ่งมั่นและโอกาสทางการศึกษามีความเข้มแข็ง					
38	ผู้บริหารมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุนการกำหนดเป้าหมายและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน					
39	ผู้บริหารนำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบาย					
40	ผู้บริหารมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและองค์กรเอกชนเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา					
41	ผู้บริหารประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครูเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน					
42	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียน					

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	ระดับคุณลักษณะ				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร						
43	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน					
44	ผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ					
45	ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและกระตุ้นหรือรื้อนเข้าร่วม โครงการพัฒนาวิชาชีพ					
46	ผู้บริหารสร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรง ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ					
47	ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด					
48	ผู้บริหารพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำจากสถานที่ชำนาญการทางการบริหาร					
49	ผู้บริหารเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารอยู่เสมอ					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายคมสันต์ วงษ์ชาติ

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

ตารางที่ 16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.60	18	0.66	35	0.55
2	0.61	19	0.59	36	0.70
3	0.58	20	0.68	37	0.55
4	0.57	21	0.41	38	0.44
5	0.60	22	0.63	39	0.56
6	0.49	23	0.45	40	0.65
7	0.67	24	0.61	41	0.71
8	0.68	25	0.64	42	0.79
9	0.69	26	0.71	43	0.38
10	0.55	27	0.60	44	0.45
11	0.70	28	0.71	45	0.41
12	0.55	29	0.58	46	0.58
13	0.44	30	0.54	47	0.61
14	0.56	31	0.60	48	0.79
15	0.65	32	0.38	49	0.81
16	0.71	33	0.45		
17	0.79	34	0.41		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95